

Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis

L 115

Izdevums
latviešu valodā

Tiesību akti

54. sējums
2011. gada 5. maijs

Saturs

II Nelegislatīvi akti

REGULAS

- ★ Komisijas Regula (ES) Nr. 432/2011 (2011. gada 4. maijs) par atļaujas piešķiršanas atteikumu dažām veselīguma norādēm uz pārtikas produktiem, kuras neattiecas uz slimības riska samazināšanu un uz bērnu attīstību un veselību ⁽¹⁾ 1
- ★ Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 433/2011 (2011. gada 4. maijs), ar kuru groza I pielikumu Regulai (EK) Nr. 669/2009, ar ko īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 882/2004 saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas, kas nav dzīvnieku izcelsmes barība un pārtika, pastiprinātu importa oficiālo kontroli ⁽¹⁾ 5
- Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 434/2011 (2011. gada 4. maijs), ar kuru nosaka standarta importa vērtības atsevišķu veidu augļu un dārzeņu ieviešanas cenas noteikšanai 11

Cena: EUR 3

(Turpinājums nākamajā lappusē)

⁽¹⁾ Dokuments attiecas uz EEZ

LV

Tiesību akti, kuru virsraksti ir gaišajā drukā, attiecas uz kārtējiem jautājumiem lauksaimniecības jomā un parasti ir spēkā tikai ierobežotu laika posmu.

Visu citu tiesību aktu virsraksti ir tumšajā drukā, un pirms tiem ir zvaigznīte.

IV *Tiesību akti, kas pieņemti pirms 2009. gada 1. decembra saskaņā ar EK līgumu, ES līgumu un Euratom līgumu*

- ★ **EBTA Uzraudzības iestādes Lēmums Nr. 254/09/COL (2009. gada 10. jūnijs), ar kuru 71. reizi groza procesuālo un materiālo tiesību normas valsts atbalsta jomā, ieviešot jaunu nodaļu par valsts atbalsta tiesību normu piemērošanu valstu tiesās** 13

II

(Nelegislatīvi akti)

REGULAS

KOMISIJAS REGULA (ES) Nr. 432/2011

(2011. gada 4. maijs)

par atļaujas piešķiršanas atteikumu dažām veselīguma norādēm uz pārtikas produktiem, kuras neattiecas uz slimības riska samazināšanu un uz bērnu attīstību un veselību

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

(4) Komisijai ir jālemj par atļaujas piešķiršanu veselīguma norādēm, ņemot vērā iestādes sniegto atzinumu.

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

(5) Pēc tam, kad uzņēmums *Gencor Pacific Inc* 2009. gada 10. novembrī iesniedza pieteikumu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1924/2006 13. panta 5. punktu, iestādei lūdza sniegt atzinumu par veselīguma norādi saistībā ar *Caraluma fimbriata* etanola-ūdens ekstrakta ("Slimaluma®") ietekmi uz vidukļa apkārtmēra samazināšanu (jautājums Nr. EFSA-Q-2010-00027) ⁽²⁾. Pieteikuma iesniedzējs ierosināja šādu norādes formulējumu: "Slimaluma® palīdz samazināt vidukļa apkārtmēru".ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 20. decembra Regulu (EK) Nr. 1924/2006 par uzturvērtības un veselīguma norādēm uz pārtikas produktiem ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 18. panta 5. punktu,

tā kā:

(6) Komisija un dalībvalstis 2010. gada 12. maijā un 2010. gada 18. maijā saņēma attiecīgi iestādes zinātnisko atzinumu un tā grozījumus, kuros tā, pamatojoties uz iesniegtajiem datiem, secināja, ka nav noteikta cēloņsakarība starp *Slimaluma®* lietošanu pārtikā un labvēlīgu fizioloģisko ietekmi atbilstīgi iestādes izstrādātajam formulējumam, proti, vidukļa apkārtmēra samazināšanu, kuras rezultātā mazinātos nelabvēlīgā ietekme uz veselību, kas saistīta ar pārlietu vēdera tauku daudzumu. Attiecīgi, tā kā minētā veselīguma norāde neatbilst Regulā (EK) Nr. 1924/2006 noteiktajiem kritērijiem, tai nevar piešķirt atļauju.

(1) Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1924/2006 veselīguma norādes uz pārtikas produktiem ir aizliegtas, ja vien Komisija saskaņā ar minēto regulu tās nav atļāvusi un iekļāvusi atļauto norāžu sarakstā.

(2) Regulā (EK) Nr. 1924/2006 arī paredzēts, ka uzņēmēji, kas iesaistīti pārtikas apritē, pieteikumus par atļauju piešķiršanu veselīguma norādēm var iesniegt dalībvalsts kompetentajai iestādei. Dalībvalsts kompetentajai iestādei jānosūta derīgi pieteikumi Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādei (EFSA), turpmāk "iestāde".

(3) Pēc pieteikuma saņemšanas iestādei par to ir nekavējoties jāinformē pārējās dalībvalstis un Komisija, kā arī jāsniedz atzinums par attiecīgo veselīguma norādi.

(7) Pēc tam, kad uzņēmums *Gencor Pacific Inc* 2009. gada 10. novembrī iesniedza pieteikumu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1924/2006 13. panta 5. punktu, iestādei lūdza sniegt atzinumu par veselīguma norādi saistībā ar *Caraluma fimbriata* etanola-ūdens ekstrakta ("Slimaluma®") ietekmi uz ķermeņa tauku daudzuma samazināšanu (jautājums Nr. EFSA-Q-2010-00028) ⁽³⁾. Pieteikuma iesniedzējs ierosināja šādu norādes formulējumu: "Slimaluma® palīdz samazināt ķermeņa tauku daudzumu".

⁽¹⁾ OV L 404, 30.12.2006., 9. lpp.

⁽²⁾ The EFSA Journal 2010; 8 (5):1602.

⁽³⁾ The EFSA Journal 2010; 8 (5):1602.

- (8) Komisija un dalībvalstis 2010. gada 12. maijā saņēma iestādes zinātnisko atzinumu, kurā tā, pamatojoties uz iesniegtajiem datiem, secināja, ka nav noteikta cēloņsakarība starp *Slimaluma*® lietošanu pārtikā un norādīto ietekmi. Attiecīgi, tā kā minētā veselīguma norāde neatbilst Regulā (EK) Nr. 1924/2006 noteiktajiem kritērijiem, tai nevar piešķirt atļauju.
- (9) Pēc tam, kad uzņēmums *Gencor Pacific Inc* 2009. gada 10. novembrī iesniedza pieteikumu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1924/2006 13. panta 5. punktu, iestādei lūdza sniegt atzinumu par veselīguma norādi saistībā ar *Caraluma fimbriata* etanola-ūdens ekstrakta ("*Slimaluma*®") ietekmi uz ķermeņa svara samazināšanu (jautājums Nr. EFSA-Q-2010-00029) ⁽¹⁾. Pieteikuma iesniedzējs ierosināja šādu norādes formulējumu: "*Slimaluma*® palīdz samazināt ķermeņa svaru".
- (10) Komisija un dalībvalstis 2010. gada 12. maijā saņēma iestādes zinātnisko atzinumu, kurā tā, pamatojoties uz iesniegtajiem datiem, secināja, ka nav noteikta cēloņsakarība starp *Slimaluma*® lietošanu pārtikā un norādīto ietekmi. Attiecīgi, tā kā minētā veselīguma norāde neatbilst Regulā (EK) Nr. 1924/2006 noteiktajiem kritērijiem, tai nevar piešķirt atļauju.
- (11) Pēc tam, kad uzņēmums *Gencor Pacific Inc* 2009. gada 10. novembrī iesniedza pieteikumu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1924/2006 13. panta 5. punktu, iestādei lūdza sniegt atzinumu par veselīguma norādi saistībā ar *Caraluma fimbriata* etanola-ūdens ekstrakta ("*Slimaluma*®") ietekmi uz samazinātu enerģijas uzņemšanu (jautājums Nr. EFSA-Q-2010-00030) ⁽²⁾. Pieteikuma iesniedzējs ierosināja šādu norādes formulējumu: "*Slimaluma*® palīdz samazināt kaloriju uzņemšanu".
- (12) Komisija un dalībvalstis 2010. gada 12. maijā saņēma iestādes zinātnisko atzinumu, kurā tā, pamatojoties uz iesniegtajiem datiem, secināja, ka nav noteikta cēloņsakarība starp *Slimaluma*® lietošanu pārtikā un norādīto ietekmi. Attiecīgi, tā kā minētā veselīguma norāde neatbilst Regulā (EK) Nr. 1924/2006 noteiktajiem kritērijiem, tai nevar piešķirt atļauju.
- (13) Pēc tam, kad uzņēmums *Gencor Pacific Inc* 2009. gada 10. novembrī iesniedza pieteikumu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1924/2006 13. panta 5. punktu, iestādei lūdza sniegt atzinumu par veselīguma norādi saistībā ar *Caraluma fimbriata* etanola-ūdens ekstrakta ("*Slimaluma*®") ietekmi uz izsalkuma sajūtas/apetītes kontroli (jautājums Nr. EFSA-Q-2010-00031) ⁽³⁾. Pieteikuma iesniedzējs ierosināja šādu norādes formulējumu: "*Slimaluma*® palīdz kontrolēt izsalkuma sajūtu/apetīti".
- (14) Komisija un dalībvalstis 2010. gada 12. maijā saņēma iestādes zinātnisko atzinumu, kurā tā, pamatojoties uz iesniegtajiem datiem, secināja, ka nav noteikta cēloņsakarība starp *Slimaluma*® lietošanu pārtikā un labvēlīgu fizioloģisko ietekmi atbilstīgi iestādes izstrādātajam formulējumam, proti, apetītes samazināšanu, kuras rezultātā samazinātos enerģijas uzņemšana. Attiecīgi, tā kā minētā veselīguma norāde neatbilst Regulā (EK) Nr. 1924/2006 noteiktajiem kritērijiem, tai nevar piešķirt atļauju.
- (15) Pēc tam, kad uzņēmums *Leiber GmbH* 2009. gada 2. oktobrī iesniedza pieteikumu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1924/2006 13. panta 5. punktu, iestādei lūdza sniegt atzinumu par veselīguma norādi saistībā ar *Yestimun*® ietekmi uz imūnreakciju (jautājums Nr. EFSA-Q-2008-667) ⁽⁴⁾. Pieteikuma iesniedzējs cita starpā ierosināja šādu norādes formulējumu: "Aukstajā gadalaikā katru dienu uzņemot *Yestimun*®, tiek stiprinātas ķermeņa aizsargspējas".
- (16) Komisija un dalībvalstis 2010. gada 27. maijā saņēma iestādes zinātnisko atzinumu, kurā tā, pamatojoties uz iesniegtajiem datiem, secināja, ka nav noteikta cēloņsakarība starp *Yestimun*® lietošanu pārtikā un attiecīgās pamata un iegūtās imūnreakcijas stiprināšanu. Attiecīgi, tā kā minētā veselīguma norāde neatbilst Regulā (EK) Nr. 1924/2006 noteiktajiem kritērijiem, tai nevar piešķirt atļauju.
- (17) Pēc tam, kad uzņēmums *Laboratoires innéov SNC* 2008. gada 30. decembrī iesniedza pieteikumu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1924/2006 13. panta 5. punktu, iestādei lūdza sniegt atzinumu par veselīguma norādi saistībā ar upeņu sēklu eļļas (*Ribes nigrum*), zivju eļļas, tomātu ekstrakta likopēna (*Lycopersicon esculentum*), C vitamīna un E vitamīna labvēlīgo ietekmi uz sausu ādu (jautājums Nr. EFSA-Q-2009-00767) ⁽⁵⁾. Pieteikuma iesniedzējs cita starpā ierosināja šādu norādes formulējumu: "Labvēlīgi ietekmē sausu ādu".

⁽¹⁾ The EFSA Journal 2010; 8 (5):1604.

⁽²⁾ The EFSA Journal 2010; 8 (5):1605.

⁽³⁾ The EFSA Journal 2010; 8 (5):1606.

⁽⁴⁾ The EFSA Journal 2010; 8 (5):1607.

⁽⁵⁾ The EFSA Journal 2010; 8 (5):1608.

- (18) Komisija un dalībvalstis 2010. gada 25. maijā saņēma iestādes zinātnisko atzinumu, kurā tā, pamatojoties uz iesniegtajiem datiem, secināja, ka nav noteikta cēloņsakarība starp upeņu sēklu eļļas (*Ribes nigrum*), zivju eļļas, tomātu ekstrakta likopēna (*Lycopersicon esculentum*), C vitamīna un E vitamīna lietošanu pārtikā un norādīto ietekmi. Attiecīgi, tā kā minētā veselīguma norāde neatbilst Regulā (EK) Nr. 1924/2006 noteiktajiem kritērijiem, tai nevar piešķirt atļauju.
- (19) Nosakot šajā regulā paredzētos pasākumus, Komisija ņēma vērā atsauksmes, kas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1924/2006 16. panta 6. punktu saņemtas no pieteikuma iesniedzējiem un sabiedrības.
- (20) Veselīguma norāde saistībā ar *Slimaluma*® ir veselīguma norāde, kas minēta Regulas (EK) Nr. 1924/2006 13. panta 1. punkta c) apakšpunktā, tādēļ uz to attiecināms minētās regulas 28. panta 6. punktā paredzētais pārejas laiks. Tomēr šos pieteikumus neiesniedza pirms 2008. gada 19. janvāra, tādējādi nav ievērota minētās regulas 28. panta 6. punkta b) apakšpunktā minētā prasība un minētajā pantā paredzēto pārejas periodu nepiemēro.
- (21) Veselīguma norāde saistībā ar *Yestimun*® un ar upeņu sēklu eļļu (*Ribes nigrum*), zivju eļļu, tomātu ekstraktu likopēnu (*Lycopersicon esculentum*), C vitamīnu un E vitamīnu ir veselīguma norādes, kas minētas Regulas (EK) Nr. 1924/2006 13. panta 1. punkta a) apakšpunktā, tādēļ uz tām attiecināms minētās regulas 28. panta 5. punktā paredzētais pārejas periods. Iestāde secināja, ka nav noteikta cēloņsakarība starp attiecīgo produktu lietošanu pārtikā un norādīto ietekmi, ka divas veselīguma

norādes neatbilst Regulas (EK) Nr. 1924/2006 prasībām, un līdz ar to minētajā pantā paredzētais pārejas periods šīm veselīguma norādēm nav piemērojams.

- (22) Lai nodrošinātu to, ka pilnībā tiek ievēroti šīs regulas noteikumi, uzņēmējiem, kas iesaistīti pārtikas apritē, un valsts kompetentajām iestādēm jāveic vajadzīgie pasākumi, lai nodrošinātu, ka vēlākais sešus mēnešus pēc šīs regulas stāšanās spēkā produkti ar veselīguma norādēm, kas minētas regulas pielikumā, vairs neatrodas tirgus apritē.
- (23) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgās komitejas atzinumu, un ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav iebildusi pret tiem,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Šīs regulas pielikumā minētās veselīguma norādes neiekļauj Regulas (EK) Nr. 1924/2006 13. panta 3. punktā paredzētajā Savienības atļauto norāžu sarakstā.

Tomēr produkti, kas laisti tirgū vai marķēti pirms dienas, kas minēta 2. pantā, var palikt tirgū ne ilgāk kā sešus mēnešus pēc minētās dienas.

2. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2011. gada 4. maijā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs
José Manuel BARROSO

PIELIKUMS

Noraidītās veselīguma norādes

Pieteikums saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1924/2006 attiecīgajiem noteikumiem	Uzturviela, viela, pārtikas produkts vai pārtikas produktu kategorija	Norāde	Atsauce uz EFSA atzinumu
13. panta 5. punkts. Veselīguma norāde, kas pamatota ar jaunākajām zinātnes atziņām un/vai ietver prasību par īpašumtiesību datu aizsardzību	<i>Caralluma fimbriata</i> etanola-ūdens ekstrakts ("Slimaluma®")	<i>Slimaluma®</i> palīdz samazināt vidukļa apkārtmēru.	Q-2010-00027
13. panta 5. punkts. Veselīguma norāde, kas pamatota ar jaunākajām zinātnes atziņām un/vai ietver prasību par īpašumtiesību datu aizsardzību	<i>Caralluma fimbriata</i> etanola-ūdens ekstrakts ("Slimaluma®")	<i>Slimaluma®</i> palīdz samazināt ķermeņa tauku daudzumu.	Q-2010-00028
13. panta 5. punkts. Veselīguma norāde, kas pamatota ar jaunākajām zinātnes atziņām un/vai ietver prasību par īpašumtiesību datu aizsardzību	<i>Caralluma fimbriata</i> etanola-ūdens ekstrakts ("Slimaluma®")	<i>Slimaluma®</i> palīdz samazināt ķermeņa svaru.	Q-2010-00029
13. panta 5. punkts. Veselīguma norāde, kas pamatota ar jaunākajām zinātnes atziņām un/vai ietver prasību par īpašumtiesību datu aizsardzību	<i>Caralluma fimbriata</i> etanola-ūdens ekstrakts ("Slimaluma®")	<i>Slimaluma®</i> palīdz samazināt kaloriju uzņemšanu.	Q-2010-00030
13. panta 5. punkts. Veselīguma norāde, kas pamatota ar jaunākajām zinātnes atziņām un/vai ietver prasību par īpašumtiesību datu aizsardzību	<i>Caralluma fimbriata</i> etanola-ūdens ekstrakts ("Slimaluma®")	<i>Slimaluma®</i> palīdz kontrolēt izsalkuma sajūtu/apetīti.	Q-2010-00031
13. panta 5. punkts. Veselīguma norāde, kas pamatota ar jaunākajām zinātnes atziņām un/vai ietver prasību par īpašumtiesību datu aizsardzību	<i>Yestimun®</i>	Aukstajā gadalaikā katru dienu uzņemot <i>Yestimun®</i> , tiek stiprinātas ķermeņa aizsargspējas.	Q-2008-667
13. panta 5. punkts. Veselīguma norāde, kas pamatota ar jaunākajām zinātnes atziņām un/vai ietver prasību par īpašumtiesību datu aizsardzību	Upeņu (<i>Ribes nigrum</i>) sēklu eļļas, zivju eļļas, tomātu (<i>Lycopersicon esculentum</i>) ekstrakta likopēna, C vitamīna un E vitamīna kombinācija	Labvēlīgi ietekmē sausu ādu.	Q-2009-00767

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) Nr. 433/2011

(2011. gada 4. maijs),

ar kuru groza I pielikumu Regulai (EK) Nr. 669/2009, ar ko īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 882/2004 saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas, kas nav dzīvnieku izcelsmes barība un pārtika, pastiprinātu importa oficiālo kontroli

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

pienācīgi atbilst attiecīgajām Savienības tiesību aktos noteiktajām nekaitīguma prasībām, un kurām tāpēc pastiprināta oficiālā kontrole vairs nav pamatota.

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulu (EK) Nr. 882/2004 par oficiālo kontroli, ko veic, lai nodrošinātu atbilstības pārbaudi saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem un dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības noteikumiem⁽¹⁾, un jo īpaši tās 15. panta 5. punktu,

tā kā:

(1) Komisijas Regulā (EK) Nr. 669/2009⁽²⁾ iekļauti noteikumi par pastiprinātu oficiālo kontroli, kas jāpiemēro, importējot tās I pielikumā uzskaitīto ("saraksts") barību un pārtiku, kas nav dzīvnieku izcelsmes barība un pārtika, ieviešanas vietās Regulas (EK) Nr. 882/2004 I pielikumā minētajās teritorijās.

(2) Regulas (EK) Nr. 669/2009 2. pantā noteikts, ka sarakstu regulāri, ne retāk kā reizi ceturksnī, pārskata, ņemot vērā vismaz tos informācijas avotus, kas minēti pantā.

(3) Kā liecina pārtikas incidentu biežums un nozīmīgums ātrās brīdināšanas sistēmā pārtikas un barības jomā (RASFF), konstatējumi, kas gūti, Pārtikas un veterinārajam birojam apmeklējot trešās valstis, kā arī tie ceturkšņa ziņojumi par pārtikas un barības sūtījumiem, kas nav dzīvnieku izcelsmes pārtika un barība, kurus saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 669/2009 15. pantu Komisijai iesniegušas dalībvalstis, minētais saraksts ir jāgroza.

(4) Konkrēti saraksts jāgroza, svītrojot ierakstus par precēm, par kurām informācijas avoti norāda, ka kopumā tās

(5) Turklāt sarakstā jāiekļauj konkrētas preces, par kurām informācijas avoti norāda zināmu neatbilstību attiecīgajām nekaitīguma prasībām, tādējādi liecinot, ka vajadzīga pastiprināta oficiālā kontrole.

(6) Tāpēc attiecīgi jāgroza ieraksti sarakstā attiecībā uz konkrētu importu no Turcijas un Taizemes.

(7) Savienības tiesību aktu skaidrības labad sarakstā ir jāizdara neliels precizējums attiecībā uz ierakstiem par okru jeb bāmiju importu no Indijas un saldo piparu importu no Turcijas.

(8) Saraksta grozījumi, kas saistīti ar preču svītrošanu, jāpiemēro iespējami drīz, jo sākotnējās bažas par nekaitīgumu ir novērstas. Tādējādi šie grozījumi jāpiemēro no šīs regulas spēkā stāšanās dienas.

(9) Ņemot vērā, cik daudz grozījumu jāizdara Regulas (EK) Nr. 669/2009 I pielikumā, ir lietderīgi to aizstāt ar šīs regulas pielikuma tekstu.

(10) Tāpēc attiecīgi jāgroza Regula (EK) Nr. 669/2009.

(11) Šajā lēmumā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgās komitejas atziņumu,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Regulas (EK) Nr. 669/2009 I pielikumu aizstāj ar šīs regulas pielikuma tekstu.

⁽¹⁾ OV L 165, 30.4.2004., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 194, 25.7.2009., 11. lpp.

2. pants

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2011. gada 1. jūlija.

Tomēr no šīs regulas spēkā stāšanās dienas svītro ierakstus par Turciju attiecībā uz kabačiem un bumbieriem.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2011. gada 4. maijā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs
José Manuel BARROSO

PIELIKUMS

"I PIELIKUMS

A. Barība un pārtika, kas nav dzīvnieku izcelsmes un kuru izraudzītajā ievēšanas vietā pārbauda pastiprinātā oficiālā kontrolē

Barība un pārtika (paredzētais izmantojums)	KN kods (1)	Izcelsmes valsts	Risks	Fiziskās kontroles un identitātes kontroles biežums (%)
— Zemesrieksti, nelobīti	— 1202 10 90	Argentīna	Aflatoksīni	10
— Zemesrieksti, lobīti	— 1202 20 00			
— Zemesriekstu sviests	— 2008 11 10			
— Zemesrieksti, citādi sagatavoti vai konservēti	— 2008 11 91; 2008 11 96; 2008 11 98			
<i>(Barība un pārtika)</i>				
— Zemesrieksti, nelobīti	— 1202 10 90	Brazīlija	Aflatoksīni	10
— Zemesrieksti, lobīti	— 1202 20 00			
— Zemesriekstu sviests	— 2008 11 10			
— Zemesrieksti, citādi sagatavoti vai konservēti	— 2008 11 91; 2008 11 96; 2008 11 98			
<i>(Barība un pārtika)</i>				
Kaltētas nūdeles	ex 1902	Ķīna	Alumīnijs	10
<i>(Pārtika)</i>				
— Sparģeļpupiņas (<i>Vigna unguiculata</i> spp. <i>sesquipedalis</i>)	— ex 0708 20 00; ex 0710 22 00	Domini- kānas Republika	Pesticīdu atliekas, kas analizētas pēc multimetodes pesticīdu atlieku noteik- šanai, kas balstās uz GC- MS un LC-MS, vai izmantojot vienas atliekas noteikšanas metodes (3)	50
— Balzambumbieris	— ex 0709 90 90; ex 0710 80 95			
— Trauku ķirbis	— ex 0709 90 90; ex 0710 80 95			
— Pipari (<i>Capsicum</i> spp.)	— 0709 60 10; 0709 60 99; 0710 80 51; 0710 80 59			
— Baklažāni	— 0709 30 00; ex 0710 80 95			
<i>(Pārtika – svaigi, dzesēti vai saldēti dārzeņi)</i>				
— Apelsīni (svaigi vai žāvēti)	— 0805 10 20; 0805 10 80	Ēģipte	Pesticīdu atliekas, kas analizētas pēc multimetodes pesticīdu atlieku noteik- šanai, kas balstās uz GC- MS un LC-MS, vai izmantojot vienas atliekas noteikšanas metodes (7)	10
— Persiki	— 0809 30 90			
— Granātāboli	— ex 0810 90 95			
— Zemenes	— 0810 10 00			
— Zaļās pupiņas	— ex 0708 20 00			
<i>(Pārtika - svaigi augļi un dārzeņi)</i>				

Barība un pārtika (paredzētais izmantojums)	KN kods ⁽¹⁾	Izcelsmes valsts	Risks	Fiziskās kontroles un identitātes kontroles biežums (%)
— Zemesrieksti, nelobīti — Zemesrieksti, lobīti — Zemesriekstu sviests (Barība un pārtika)	— 1202 10 90 — 1202 20 00 — 2008 11 10	Gana	Aflatoksīni	50
Karija lapas (<i>Bergera/ Murraya koenigii</i>) (Pārtika – svaigi garšaugi)	ex 1211 90 85	Indija	Pesticīdu atliekas, kas analizētas pēc multimetodes pesticīdu atlieku noteik- šanai, kas balstās uz GC- MS un LC-MS, vai izmantojot vienas atliekas noteikšanas metodes ⁽²⁾	10
— Čilli (<i>Capsicum annuum</i>), veseli — Čilli (<i>Capsicum annuum</i>), grūsti vai malti — Čilli izstrādājumi (karijs) — Muskatrieksts (<i>Myristica fragrans</i>) — Muskatriekstu mizas (<i>Myristica fragrans</i>) — Ingvers (<i>Zingiber officinale</i>) — <i>Curcuma longa</i> (garā kurkuma) (Pārtika – kaltētas garšvielas)	— ex 0904 20 10 — ex 0904 20 90 — 0910 91 05 — 0908 10 00 — 0908 20 00 — 0910 10 00 — 0910 30 00	Indija	Aflatoksīni	50
— Zemesrieksti, nelobīti — Zemesrieksti, lobīti — Zemesriekstu sviests — Zemesrieksti, citādi sagatavoti vai konservēti (Barība un pārtika)	— 1202 10 90 — 1202 20 00 — 2008 11 10 — 2008 11 91; 2008 11 96; 2008 11 98	Indija	Aflatoksīni	20
Svaigas okras jeb bārijas (Pārtika)	ex 0709 90 90	Indija	Pesticīdu atliekas, kas analizētas pēc multimetodes pesticīdu atlieku noteik- šanai, kas balstās uz GC- MS un LC-MS, vai izmantojot vienas atliekas noteikšanas metodes ⁽²⁾	10
Arbūzu (<i>egusi, Citrullus lanatus</i>) sēklas un no tām iegūtie produkti (Pārtika)	ex 1207 99 97; ex 1106 30 90; ex 2008 99 99;	Nigērija	Aflatoksīni	50
Basmati rīsi, kas paredzēti tiešam patēriņam cilvēku uzturā (Pārtika – slīpēti rīsi)	ex 1006 30	Pakistāna	Aflatoksīni	20

Barība un pārtika (paredzētais izmantojums)	KN kods ⁽¹⁾	Izcelsmes valsts	Risks	Fiziskās kontroles un identitātes kontroles biežums (%)
— Čilli (<i>Capsicum annum</i>), veseli — Čilli (<i>Capsicum annum</i>), grūsti vai malti (Pārtika – kaltētas garšvielas)	— ex 0904 20 10 — ex 0904 20 90	Peru	Aflatoksīni un ohratoksīns A	10
— Zemesrieksti, nelobīti — Zemesrieksti, lobīti — Zemesriekstu sviests — Zemesrieksti, citādi sagatavoti vai konservēti (Barība un pārtika)	— 1202 10 90 — 1202 20 00 — 2008 11 10 — 2008 11 91; 2008 11 96; 2008 11 98	Dienvid- āfrika	Aflatoksīni	10
— Svaigi čilli pipari (<i>Capsicum spp.</i>) (Pārtika)	ex 0709 60 10, ex 0710 80 51; ex 0709 60 99, ex 0710 80 59	Taizeme	Pesticīdu atliekas, kas analizētas pēc multimetodes pesticīdu atlieku noteik- šanai, kas balstās uz GC- MS un LC-MS, vai izmantojot vienas atliekas noteikšanas metodes ⁽⁹⁾	10
— Koriandra lapas — Baziliks (svētais, saldaiss) — Piparmētra (Pārtika – svaigi garšaugi)	— ex 0709 90 90 — ex 1211 90 85 — ex 1211 90 85	Taizeme	Salmonella ⁽⁶⁾	10
— Koriandra lapas — Baziliks (svētais, saldaiss) (Pārtika – svaigi garšaugi)	— ex 0709 90 90 — ex 1211 90 85	Taizeme	Pesticīdu atliekas, kas analizētas pēc multimetodes pesticīdu atlieku noteik- šanai, kas balstās uz GC- MS un LC-MS, vai izmantojot vienas atliekas noteikšanas metodes ⁽⁴⁾	20
— Sparģeļpupiņas — Baklažāni — Krustziežu dārzeņi (Pārtika – svaigi, dzesēti vai saldēti dārzeņi)	— ex 0708 20 00; ex 0710 22 00 — 0709 30 00; ex 0710 80 95 — 0704; ex 0710 80 95	Taizeme	Pesticīdu atliekas, kas analizētas pēc multimetodes pesticīdu atlieku noteik- šanai, kas balstās uz GC- MS un LC-MS, vai izmantojot vienas atliekas noteikšanas metodes ⁽⁴⁾	50

Barība un pārtika (paredzētais izmantojums)	KN kods ⁽¹⁾	Izcelsmes valsts	Risks	Fiziskās kontroles un identitātes kontroles biežums (%)
— Saldie pipari (<i>Capsicum annuum</i>) — Tomāti (Pārtika – svaigi, dzesēti vai saldēti dārzeņi)	— 0709 60 10; 0710 80 51 — 0702 00 00; 0710 80 70	Turcija	Pesticīdu atliekas, kas analizētas pēc multimetodes pesticīdu atlieku noteik- šanai, kas balstās uz GC- MS un LC-MS, vai izmantojot vienas atliekas noteikšanas metodes ⁽⁸⁾	10
Žāvētas vīnogas (Pārtika)	0806 20	Uzbekistā- na	Ohratoksīns A	50
— Čilli (<i>Capsicum annuum</i>), grūsti vai malti — Čilli izstrādājumi (karijs) — <i>Curcuma longa</i> (garā kurkuma) (Pārtika – kaltētas garšvielas) — Sarkano palmu eļļa (Pārtika)	— ex 0904 20 90 — 0910 91 05 — 0910 30 00 — ex 1511 10 90	Visas trešās valstis	Krāsvielas <i>Sudan</i>	10

⁽¹⁾ Ja jāpārbauda tikai daži ar kādu KN kodu klasificēti produkti un preču nomenklatūrā šim kodam nav atsevišķas apakšnodaļas, tad šo KN kodu marķē ar "ex" (piemēram, ex 1006 30: attiecas tikai uz basmati rīsiem, kas paredzēti tiešam patēriņam cilvēku uzturā).

⁽²⁾ Konkrēti šādu vielu atliekas: acefāts, metamidofoss, triazofoss, endosulfāns, monokrotofoss.

⁽³⁾ Konkrēti šādu vielu atliekas: amitrazs, acefāts, aldikarbs, benomils, karbendazims, hlorfenapirs, hlorpirifoss, CS2 (ditiokarbamāti), diafentiurons, diazinons, dihlorvoss, dikofols, dimetoāts, endosulfāns, fenamidons, imidakloprīds, malatons, metamidofoss, metiokarbs, metomils, monokrotofoss, ometoāts, oksamils, profenofoss, propikonazols, tiabendazols, tiakloprīds.

⁽⁴⁾ Konkrēti šādu vielu atliekas: acefāts, karbarils, karbendazims, karbofurāns, hlorpirifoss, hlorpirifosmetils, dimetoāts, etions, malatons, metalaksils, metamidofoss, metomils, monokrotofoss, ometoāts, profenofoss, protiofoss, hinalfoss, triadimefons, triazofoss, dikrotofoss, EPN, triforīns.

⁽⁵⁾ Konkrēti šādu vielu atliekas: triazofoss, oksidemetonmetils, hlorpirifoss, acetamiprīds, tiametoksams, klotianidīns, metamidofoss, acefāts, propargīts, monokrotofoss.

⁽⁶⁾ Atsauces metode EN/ISO 6579 vai metode, kas validēta attiecībā pret to, kā minēts Komisijas Regulas (EK) Nr. 2073/2005 (OV L 338, 22.12.2005., 1. lpp.) 5. pantā.

⁽⁷⁾ Konkrēti šādu vielu atliekas: karbendazims, ciflutrīns, ciprodinils, diazinons, dimetoāts, etions, fenitrotions, fenpropatrīns, fludioksonils, heksaflumurons, lambda-cihalotrīns, metiokarbs, metomils, ometoāts, oksamils, fentoāts, tiofanātmētils.

⁽⁸⁾ Konkrēti šādu vielu atliekas: metomils, oksamils, karbendazims, klofentezīns, diafentiurons, dimetoāts, formatanāts, malatons, procimidons, tetradifons, tiofanātmētils.

⁽⁹⁾ Konkrēti šādu vielu atliekas: karbofurāns, metomils, ometoāts, dimetoāts, triazofoss, malatons, profenofoss, protiofoss, etions karbendazims, triforīns, procimidons, formatanāts.

B. Definīcijas

Šajā pielikumā "krāsvielas *Sudan*" ir šādas ķīmiskās vielas:

- i) *Sudan* I (CAS numurs 842-07-9);
- ii) *Sudan* II (CAS numurs 3118-97-6);
- iii) *Sudan* III (CAS numurs 85-86-9);
- iv) *Scarlet Red* vai *Sudan* IV (CAS numurs 85-83-6)."

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) Nr. 434/2011**(2011. gada 4. maijs),****ar kuru nosaka standarta importa vērtības atsevišķu veidu augļu un dārzeņu ieviešanas cenas noteikšanai**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes 2007. gada 22. oktobra Regulu (EK) Nr. 1234/2007, ar ko izveido lauksaimniecības tirgu kopīgu organizāciju un paredz īpašus noteikumus dažiem lauksaimniecības produktiem (Vienotā TKO regula) ⁽¹⁾,ņemot vērā Komisijas 2007. gada 21. decembra Regulu (EK) Nr. 1580/2007, ar ko nosaka Regulu (EK) Nr. 2200/96, (EK) Nr. 2201/96 un (EK) Nr. 1182/2007 īstenošanas noteikumus augļu un dārzeņu nozarē ⁽²⁾, un jo īpaši tās 138. panta 1. punktu,

tā kā:

Regulā (EK) Nr. 1580/2007, piemērojot Urugvajas kārtas daudzpusējo tirdzniecības sarunu iznākumus, paredzēti kritēriji, pēc kuriem Komisija nosaka standarta importa vērtības minētās regulas XV pielikuma A daļā norādītajiem produktiem no trešām valstīm un laika periodiem,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Standarta importa vērtības, kas paredzētas Regulas (EK) Nr. 1580/2007 138. pantā, ir tādas, kā norādīts šīs regulas pielikumā.

2. pants

Šī regula stājas spēkā 2011. gada 5. maijā.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2011. gada 4. maijā

*Komisijas
un tās priekšsēdētāja vārdā –
lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektors
José Manuel SILVA RODRÍGUEZ*

⁽¹⁾ OV L 299, 16.11.2007., 1. lpp.⁽²⁾ OV L 350, 31.12.2007., 1. lpp.

PIELIKUMS

Standarta importa vērtības atsevišķu veidu augļu un dārzeņu ieviešanas cenas noteikšanai

(EUR/100 kg)

KN kods	Trešās valsts kods ⁽¹⁾	Standarta ieviešanas vērtība
0702 00 00	JO	78,3
	MA	36,6
	TN	109,4
	TR	82,9
	ZZ	76,8
0707 00 05	TR	120,3
	ZZ	120,3
0709 90 70	JO	78,3
	MA	78,8
	TR	105,4
	ZZ	87,5
0709 90 80	EC	33,0
	ZZ	33,0
0805 10 20	EG	49,1
	IL	59,9
	MA	44,1
	TN	57,6
	TR	67,8
	ZZ	55,7
0805 50 10	TR	54,5
	ZZ	54,5
0808 10 80	AR	96,6
	BR	76,7
	CL	80,3
	CN	112,1
	MA	86,7
	NZ	93,2
	US	127,4
	UY	51,8
	ZA	79,7
ZZ	89,4	

⁽¹⁾ Valstu nomenklatūra, kas paredzēta Komisijas Regulā (EK) Nr. 1833/2006 (OV L 354, 14.12.2006., 19. lpp.). Kods "ZZ" nozīmē "citas izcelsmes vietas".

IV

(Tiesību akti, kas pieņemti pirms 2009. gada 1. decembra saskaņā ar EK līgumu, ES līgumu un Euratom līgumu)

EBTA UZRAUDZĪBAS IESTĀDES LĒMUMS

Nr. 254/09/COL

(2009. gada 10. jūnijs),

ar kuru 71. reizi groza procesuālo un materiālo tiesību normas valsts atbalsta jomā, ieviešot jaunu nodaļu par valsts atbalsta tiesību normu piemērošanu valstu tiesās

EBTA UZRAUDZĪBAS IESTĀDE ⁽¹⁾,

TĀ KĀ 2009. gada 25. februārī Eiropas Kopienu Komisija (turpmāk tekstā – EK Komisija) pieņēma paziņojumu par valsts atbalsta tiesību normu piemērošanu valstu tiesās ⁽²⁾,

NEMOT VĒRĀ Eiropas Ekonomikas zona līgumu ⁽²⁾ un jo īpaši tā 61.–63. pantu, kā arī 26. protokolu,

TĀ KĀ šis paziņojums attiecas arī uz Eiropas Ekonomikas zonu,

NEMOT VĒRĀ EBTA valstu nolīgumu par Uzraudzības iestādes un Eiropas Kopienu Tiesas izveidi ⁽³⁾ un jo īpaši tā 24. pantu un 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu,

TĀ KĀ ir jānodrošina vienāda EEZ valsts atbalsta noteikumu piemērošana visā Eiropas Ekonomikas zonā,

TĀ KĀ saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 24. pantu Iestāde īsteno EEZ līguma noteikumus par valsts atbalstu,

TĀ KĀ saskaņā ar EEZ līguma XV pielikuma beigu daļā iekļautās nodaļas “VISPĀRĪGI” II punktu Iestādei pēc apspriešanās ar Komisiju ir jāpieņem tiesību akti atbilstoši tiem, ko pieņēmusi Eiropas Komisija,

APSPRIEDUSIES ar Eiropas Komisiju,

TĀ KĀ saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu Iestāde sniedz paziņojumus vai izdod vadlīnijas par EEZ līgumā regulētajiem jautājumiem, ja minētais līgums vai Uzraudzības un Tiesas nolīgums to skaidri paredz vai ja Iestāde to uzskata par nepieciešamu,

ATGĀDINOT, ka Iestāde ar 2009. gada 22. aprīļa vēstuli aicināja EBTA valstis iesniegt piezīmes par šo tematu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

ATGĀDINOT procesuālo un materiālo tiesību normas valsts atbalsta jomā, ko Iestāde pieņēma 1994. gada 19. janvārī ⁽⁴⁾,

1. pants

Valsts atbalsta pamatnostādnes groza, ieviešot jaunu nodaļu par valsts atbalsta tiesību normu piemērošanu valstu tiesās. Jaunā nodaļa ir iekļauta šā lēmuma pielikumā.

2. pants

Pašreizējo nodaļu par sadarbību starp dalībvalstu tiesām un EBTA Uzraudzības iestādi valsts atbalsta jomā dzēš.

⁽¹⁾ Turpmāk tekstā – Iestāde.

⁽²⁾ Turpmāk tekstā – EEZ līgums.

⁽³⁾ Turpmāk tekstā – Uzraudzības un Tiesas nolīgums.

⁽⁴⁾ EEZ līguma 61. un 62. panta un Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola 1. panta piemērošanas un interpretācijas pamatnostādnes, ko Iestāde pieņēma un izdeva 1994. gada 19. janvārī, publicētas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī (turpmāk tekstā – OV) OV L 231, 3.9.1994., 1. lpp. un EEZ papildinājumā Nr. 32, 3.9.1994., 1. lpp. Pamatnostādnes tika pēdējo reizi grozītas 2009. gada 22. aprīlī. Turpmāk tekstā – Valsts atbalsta pamatnostādnes. Valsts atbalsta pamatnostādņu atjauninātā versija ir publicēta Iestādes tīmekļa vietnē:

<http://www.eftasurv.int/fieldsOfWork/fieldStateAid/guidelines/>

⁽⁵⁾ OV C 85, 9.4.2009., 1. lpp.

3. pants

Autentisks ir tikai teksts angļu valodā.

Briselē, 2009. gada 10. jūnijā

EBTA Uzraudzības iestādes vārdā –

priekšsēdētājs
Per SANDERUD

kolēģijas loceklis
Kurt JÄGER

PIELIKUMS

VALSTS ATBALSTA TIESĪBU NORMU PIEMĒROŠANA VALSTU TIESĀS ⁽¹⁾

IEVADS

1. Eiropas Komisija ir publicējusi paziņojumu par valsts atbalsta tiesību normu piemērošanu EK dalībvalstu tiesās ⁽²⁾. Minētajā tiesību aktā, kas nav juridiski saistošs, ir ietverti principi un noteikumi, kurus Komisija ievēro valsts atbalsta jomā. Tajā arī izklāstīti veidi, kādos paredzēts īstenot sadarbību starp Eiropas Komisiju un EK dalībvalstu tiesām.
2. EBTA Uzraudzības iestāde ("Iestāde") uzskata, ka iepriekš minētais paziņojums attiecas uz EEZ. Lai saglabātu vienlīdzīgus konkurences noteikumus un nodrošinātu vienotu EEZ konkurences noteikumu piemērošanu visā Eiropas Ekonomikas zonā, Iestāde pieņem šo nodaļu, vienmēr ņemot vērā EBTA valstu tiesu neatkarību.
3. Iestāde ir apņēmusies ievērot stingru pieeju attiecībā uz nelikumīgu un nesaderīgu valsts atbalstu. Neraugoties uz to, ka reālai, privātai piemērošanai valstu tiesās līdz šim ir bijusi salīdzinoši maza loma valsts atbalsta sniegšanā, Iestāde uzskata, ka privāta piemērošana var sniegt ievērojamu labumu valsts atbalsta politikai. Tiesu procesi valstu tiesās dod iespēju trešām personām risināt dažādas ar valsts atbalstu saistītas problēmas tieši valsts līmenī. Turklāt valstu tiesas var piedāvāt prasītājiem ļoti efektīvus tiesiskās aizsardzības līdzekļus gadījumos, kad tiek pārkāpti valsts atbalsta noteikumi. Tas savukārt var veicināt kopējās valsts atbalsta disciplīnas stiprināšanu.
4. Šīs nodaļas galvenais mērķis ir informēt valstu tiesas un trešās personas par pieejamajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem gadījumos, kad tiek pārkāpti valsts atbalsta noteikumi, kā arī sniegt ieteikumus šo noteikumu praktiskai piemērošanai. Turklāt Iestāde cenšas attīstīt sadarbību ar valstu tiesām, ieviešot praktiskākus līdzekļus, kas palīdzētu valstu tiesnešiem viņu ikdienas darbā.
5. Ar šo nodaļu aizstāj EBTA Uzraudzības iestādes izdoto Valsts atbalsta pamatnostādņu nodaļu par sadarbību starp valstu tiesām un EBTA Uzraudzības iestādi valsts atbalsta jomā ⁽³⁾, un tā neskar nevienu no EEZ līguma un normatīvo aktu interpretācijām, ko sniegusi EBTA tiesa.

1. VALSTU TIESU LOMA VALSTS ATBALSTA IEVIEŠANAS PASĀKUMOS

1.1. Vispārēji jautājumi

1.1.1. Valsts atbalsta noteikšana

6. Pirmais jautājums, ar kuru saskaras valstu tiesas un potenciālie prasītāji, ir par to, vai konkrētais pasākums tiešām ir valsts atbalsts EEZ līguma 61. panta nozīmē.
7. EEZ līguma 61. panta 1. punkts attiecas uz "jebkuru atbalstu, ko piešķir EK dalībvalstis, EBTA valstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl šāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp līgumslēdzējām pusēm".
8. Valsts atbalsta jēdziens attiecas ne tikai uz subsīdijām ⁽⁴⁾. Tas cita starpā aptver arī nodokļu atvieglojumus un ieguldījumus no publiskajiem līdzekļiem, ko veic gadījumos, kad privāts ieguldītājs nepiešķirtu atbalstu ⁽⁵⁾. Šajā sakarā nav nozīmes tam, vai atbalstu ir sniegusi tieši valsts, vai arī privātās vai valsts struktūras, kuras tā dibinājusi vai norīkojusi valsts atbalsta pārvaldīšanai ⁽⁶⁾. Taču, lai šādu publisko atbalstu klasificētu kā valsts atbalstu, šiem

⁽¹⁾ Šī nodaļa atbilst Komisijas paziņojumam par valsts atbalsta tiesību normu piemērošanu valstu tiesās (OV C 85, 9.4.2009., 1. lpp.) un aizstāj Iestādes pašreizējo Valsts atbalsta pamatnostādņu nodaļu par sadarbību starp valstu tiesām un EBTA Uzraudzības iestādi valsts atbalsta jomā (OV L 274, 26.10.2000., 19. lpp. un EEZ papildinājums Nr. 48, 26.10.2000., 33. lpp.).

⁽²⁾ Komisijas paziņojums par valsts atbalsta tiesību normu piemērošanu valstu tiesās (OV C 85, 9.4.2009., 1. lpp.).

⁽³⁾ Šī nodaļa atbilst Komisijas paziņojumam par sadarbību starp valstu tiesām un Komisiju valsts atbalsta jomā (OV C 312, 23.11.1995., 8. lpp.), un ar to ievieš sadarbības un informācijas apmaiņas mehānismu starp Iestādi un valstu tiesām.

⁽⁴⁾ Lieta C-308/01, *GIL Insurance* un citi, 2004, ECR I-4777, 69. punkts; lieta C-387/92, *Banco Exterior de España* pret *Ayuntamiento de Valencia*, 1994, ECR I-877, 13. punkts; lieta C-295/97, *Piaggio*, 1999, ECR I-3735, 34. punkts; lieta C-39/94, *SFEI*, 58. punkts; lieta C-237/04, *Enirisorse*, 2006, ECR I-2843, 42. punkts; un lieta C-66/02, *Itālija* pret Komisiju, 2005, ECR I-10901, 77. punkts.

⁽⁵⁾ Sal. ar ģenerālvokāta *Jacobs* atzinumu apvienotajās lietās C-278/92, C-279/92 un C-280/92, Spānija pret Komisiju, 1994, ECR I-4103, 28. punkts: "Valsts atbalsts ir piešķirts visos gadījumos, kad dalībvalsts uzņēmumam dara pieejamus līdzekļus, ko parastā notikumu gaitā nepiešķirtu privāts ieguldītājs, piemērojot parastos komerckritērijus un neievērojot citus sociālas, politiskas vai filantropiskas dabas apsvērumus".

⁽⁶⁾ Lieta 290/83, Komisija pret Franciju, 1985, ECR 439, 14. punkts, un lieta C-482/99, Francija pret Komisiju, 2002, ECR I-4397, 36.–42. punkts.

līdzekļiem ir jāatbalsta konkrēti uzņēmumi vai konkrētu preču ražošana ("selektivitāte") pretstatā vispārīgiem pasākumiem, uz ko neattiecas EEZ līguma 61. panta 1. punkts (?). Turklāt atbalstam ir jākrāj vai jādraud izkropļot konkurenci un tam ir jāatstāj iespāids uz tirdzniecību starp EEZ līguma līgumslēdzējam pusēm (?).

9. EBTA Tiesas un Eiropas Kopienas tiesu judikatūrā (?), kā arī Iestādes un Eiropas Komisijas pieņemtajos lēmumos bieži ir aplūkots jautājums par to, vai konkrēti pasākumi ir uzskatāmi par valsts atbalstu. Turklāt Iestāde ir izdevusi sīki izstrādātu norādījumu dokumentu par virkni tādu komplicētu problēmu kā privātā ieguldītāja principa (?), un privāto kreditoru pārbaudes (?), lietošana; apstākļi, kādos valsts garantijas ir jāuzskata par valsts atbalstu (?); valsts zemes īpašumu izpārdošanas procedūra (?); eksporta kredītu apdrošināšana (?); tiešie nodokļi uzņēmējdarbībai (?); riska kapitāla ieguldījumi (?), un valsts atbalsts pētniecībai, attīstībai un inovācijai (?). EEZ līgumā tika iekļauta arī Komisijas Regula par atbalstu, kas mazāks par *de minimis* robežvērtību (?). EBTA Tiesas un Eiropas Kopienas Tiesas judikatūra, Iestādes norādījumi un lēmumu pieņemšanas prakse valstu tiesām un potenciālajiem prasītājiem var sniegt vērtīgu palīdzību attiecībā uz valsts atbalsta jēdzienu.
10. Ja rodas šaubas par valsts atbalsta novērtējumu, valstu tiesas var lūgt Iestādes viedokli saskaņā ar šīs nodaļas 2. iedaļu. Šādā gadījumā valsts tiesas iespēja vērsties ar konkrēto jautājumu EBTA Tiesā, lai saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 34. pantu gūtu konsultatīvo atzinumu, netiek skarta.

- (?) Skaidra šīs atšķirības analīze ir atrodama ģenerāladvokāta *Darmon* atzinumā apvienotajās lietās C-72/91 un C-73/91, *Sloman Neptun* pret *Bodo Ziesemer*, 1993, ECR I-887. Skatīt arī apvienotās lietas E-5/04, E-6/04 un E-7/04, *Fesil* un *Finnford*, un citi pret EBTA Uzraudzības iestādi, 2005, EBTA 121. tiesas ziņojuma 76.–87. punkts, un lietu E-6/98, Norvēģijas valdība pret EBTA Uzraudzības iestādi, 1999, EBTA 74. tiesas ziņojuma 33.–38. punkts.
- (?) Skatīt apvienotās lietas E-5/04, E-6/04 un E-7/04, *Fesil* un *Finnford*, un citi pret EBTA Uzraudzības iestādi, 93.–102. punkts. Skatīt arī apvienotās lietas C-393/04 un C-41/05, *Air Liquide Industries Belgium*, 2006, ECR I-5293, 33.–36. punkts; lietu C-222/04, *Cassa di Risparmio di Firenze* un citi, 2006, ECR I-289, 139.–141. punkts; un lietu C-310/99, Itālija pret Komisiju, 2002, ECR I-2289, 84.–86. punkts.
- (?) Labs piemērs tam ir EKT spriedums *Altmark* lietā C-280/00, *Altmark Trans GmbH* un *Regierungspräsidium Magdeburg* pret *Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH*, 2003, ECR I-7747. Skatīt arī, piemēram, lietu E-6/98, Norvēģijas valdība pret EBTA Uzraudzības iestādi, un apvienotās lietas E-5/04, E-6/04 un E-7/04, *Fesil* un *Finnford*, un citi pret EBTA Uzraudzības iestādi, 76.–87. punkts.
- (?) Par privāto ieguldītāju pārbaudi kopumā skatīt lietu C-142/87, Beļģija pret Komisiju (*Tubemeuse*), 1990, ECR I-959, un lietu C-305/89, Itālija pret Komisiju (*Alfa Romeo*), 1991, ECR I-1603, 19.–20. punkts. Attiecībā uz izvērsta argumentāciju skatīt apvienotās lietas T-228/99 un T-233/99, *Westdeutsche Landesbank Girozentrale* pret Komisiju, 2003, ECR II-435, 245. punkts un turpmākie punkti. Skatīt arī Iestādes Valsts atbalsta pamatnostādņu nodaļu par valsts kapitāla daļām (OV L 231, 3.9.1994., 1. lpp., EEZ papildinājums Nr. 32, 3.9.1994., 1. lpp.). Šī nodaļa ir balstīta uz EK biļetenu Nr. 9-1984 par EEK līguma (bijušā) 92. un 93. panta piemērošanu valsts kapitāla daļām (Eiropas Kopienas biļetens Nr. 9-1984), kas iekļauti EEZ līguma XV pielikuma 9. punktā. Skatīt arī Iestādes Valsts atbalsta pamatnostādņu nodaļu par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu valsts uzņēmumiem ražošanas nozarē (OV L 231, 3.9.1994., 1. lpp., EEZ papildinājums Nr. 32, 3.9.1994., 1. lpp.). Šī nodaļa atbilst Komisijas paziņojumam par EEK līguma (bijušā) 92. un 93. punkta un Komisijas Direktīvas 80/723/EEK 5. panta piemērošanu valsts uzņēmumiem ražošanas nozarē (OV C 307/3, 13.11.1993., 3. lpp.). Attiecībā uz šā principa piemērošanu lidostu finansēšanai skatīt Iestādes Valsts atbalsta pamatnostādņu nodaļu par lidostu finansēšanu un valsts atbalstu darbības uzsākšanai aviosabiedrībām, kas veic lidojumus no reģionālām lidostām (OV L 62, 6.3.2008., 30. lpp., EEZ papildinājums Nr. 12, 6.3.2008., 30. lpp.). Šī nodaļa atbilst Kopienas vadlīnijām par lidostu finansēšanu un valsts atbalstu darbības uzsākšanai aviosabiedrībām, kas veic lidojumus no reģionālām lidostām (OV C 312, 9.12.2005., 42.–52. punkts, 1. lpp.).
- (?) Lieta C-342/96, Spānija pret Komisiju, 1999, ECR I-2459, 34. punkts; un lieta C-256/97, *DM Transport*, 1999, ECR I-3913, 25. punkts.
- (?) Iestādes Valsts atbalsta pamatnostādņu nodaļa par valsts garantijām (vēl nav publicēta). Šī nodaļa atbilst Komisijas paziņojumam par EK līguma 87. un 88. panta piemērošanu valsts atbalstam garantiju veidā (OV C 155, 20.6.2008., 10. lpp.).
- (?) Iestādes Valsts atbalsta pamatnostādņu nodaļa par valsts atbalsta elementiem, publiskajām iestādēm pārdojot zemi un ēkas (OV L 137, 8.6.2000., 28. lpp., EEZ papildinājums Nr. 26., 8.6.2000., 19. lpp.). Šī nodaļa atbilst Komisijas paziņojumam par valsts atbalsta elementiem publiskajām iestādēm, pārdojot zemi un ēkas (OV C 209, 10.7.1997., 3. lpp.).
- (?) Iestādes Valsts atbalsta pamatnostādņu nodaļa par īstermiņa eksporta kredītu apdrošināšanu (OV L 120, 23.4.1998., 27. lpp., EEZ papildinājums Nr. 16, 23.4.1998., 1. lpp.), jaunākie grozījumi izdarīti ar Iestādes Lēmumu Nr. 95/06/COL (OV L 324, 23.11.2006., 38. lpp., EEZ papildinājums Nr. 57, 23.11.2006., 28. lpp.). Šī nodaļa atbilst Komisijas paziņojumam dalībvalstīm saskaņā ar EK līguma 93. panta 1. punktu par līguma 92. un 93. panta piemērošanu īstermiņa eksporta kredītu apdrošināšanai (OV C 281, 17.9.1997., 4. lpp.), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas paziņojumu dalībvalstīm, ar ko paziņojumu groza atbilstīgi EK līguma 93. panta 1. punktam par līguma 92. un 93. panta piemērošanu īstermiņa eksporta kredītu apdrošināšanai (OV C 325, 22.12.2005., 22. lpp.).
- (?) Iestādes Valsts atbalsta pamatnostādņu nodaļa par valsts atbalsta noteikumiem attiecībā uz tiesajiem nodokļiem uzņēmējdarbībai (OV L 137, 8.6.2000., 20. lpp., EEZ papildinājums Nr. 26., 8.6.2000., 10. lpp.). Šī nodaļa atbilst Komisijas paziņojumam par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu pasākumiem, kas saistīti ar tiesajiem nodokļiem uzņēmējdarbībai (OV C 384, 10.12.1998., 3. lpp.).
- (?) Iestādes Valsts atbalsta pamatnostādņu nodaļa par valsts atbalstu, lai veicinātu riska kapitāla ieguldījumus mazos un vidējos uzņēmumos (vēl nav publicēta). Šī nodaļa ir pamatota uz Kopienas pamatnostādņiem par valsts atbalstu, lai veicinātu riska kapitāla ieguldījumus mazos un vidējos uzņēmumos (OV C 194, 18.8.2006., 2. lpp.).
- (?) Iestādes Valsts atbalsta pamatnostādņu nodaļa par valsts atbalstu pētniecībai, attīstībai un inovācijai (vēl nav publicēta). Šī nodaļa atbilst Kopienas nostādņiem par valsts atbalstu pētniecībai, attīstībai un inovācijai (OV C 323, 30.12.2006., 1. lpp.).
- (?) Komisijas 2006. gada 15. decembra Regula (EK) Nr. 1998/2006 par līguma 87. un 88. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam (OV L 379, 28.12.2006., 5. lpp.), ar EEZ Apvienotās komitejas Lēmumu Nr. 29/2007 iekļauta EEZ līguma XV pielikuma 1.ea punktā (OV L 209, 9.8.2007., 52. lpp. un EEZ papildinājums Nr. 38., 9.8.2007., 34. lpp.).

1.1.2. Pārtraukšanas saistības

11. Saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punkta pēdējo teikumu, EBTA valstis nedrīkst īstenot valsts atbalsta pasākumus bez Iestādes iepriekšējas atļaujas (pārtraukšanas saistības):

“Visi plāni piešķirt vai mainīt atbalstu ir jādara zināmi EBTA Uzraudzības iestādei laikus, lai tā varētu iesniegt savas piezīmes par visiem nodomiem piešķirt atbalstu vai mainīt to. Ja EBTA Uzraudzības iestāde atzīst, ka, ievērojot EEZ līguma 61. pantu, šādi plāni nav saderīgi ar EEZ līguma darbību, tā nevilcinoties sāk 2. punktā paredzēto procedūru. Attiecīgā dalībvalsts nesāk īstenot pašas ierosinātos pasākumus, kamēr šī procedūra nav beigusies ar galīgo lēmumu.”⁽¹⁹⁾

12. Tomēr pastāv vairāki gadījumi, kuros valsts atbalsts var tikt likumīgi īstenots bez Iestādes iepriekšējas atļaujas:

- a) viens no šādiem gadījumiem ir, kad uz pasākumu attiecas vispārējā grupu atbrīvojuma regula⁽²⁰⁾. Ja pasākums atbilst visām vispārējās grupu atbrīvojuma regulas prasībām, EBTA valsts tiek atbrīvota no pienākuma paziņot par plānotajiem atbalsta pasākumiem un pārtraukšanas saistības netiek piemērotas;
- b) tāpat arī pārtraukšanas saistības neattiecas uz esošo atbalstu⁽²¹⁾. Cita starpā tas ietver atbalstu, kas piešķirts tādas shēmas ietvaros, kura pastāvēja vēl pirms EBTA valsts bija parakstījusi EEZ līgumu, vai arī tādas shēmas ietvaros, kuru Iestāde jau iepriekš ir apstiprinājusi⁽²²⁾.

13. Valsts tiesas process par valsts atbalsta jomu reizēm var skart Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas piemērojamību un/vai esošā vai apstiprinātā atbalsta shēmu. Gadījumos, kad tiek apšaubīta regulas vai shēmas piemērojamība, valsts tiesa var izvērtēt tikai to, vai ir izpildīti visi šīs regulas vai shēmas nosacījumi. Pretējā gadījumā tā nevar izvērtēt atbalsta pasākuma saderību, jo vienīgi Iestādei ir tiesības veikt šādu uzdevumu⁽²³⁾.

14. Ja valsts tiesai ir jānosaka, vai uz konkrēto pasākumu attiecas apstiprinātā atbalsta shēma, tā var pārbaudīt tikai to, vai ir izpildīti visi šā apstiprinājuma lēmuma nosacījumi. Ja valsts līmenī radušies jautājumi ir saistīti ar Iestādes lēmuma spēkā esamību, valsts tiesai ir jārikojas saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 34. pantā paredzēto procedūru⁽²⁴⁾. Iespēja apšaubīt pamatojošā Iestādes lēmuma spēkā esamību ar konsultatīvā atzinuma palīdzību tomēr vairs nepastāv gadījumos, kad prasītājs saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 36. pantu viennozīmīgi varēja apstrīdēt šo lēmumu EBTA tiesā, taču to neizdarīja⁽²⁵⁾.

15. Valsts tiesa saskaņā ar šīs nodaļas 2. iedaļu drīkst lūgt Iestādes atzinumu, ja tiesai ir šaubas par Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas piemērojamību vai esošā vai apstiprinātā atbalsta shēmu.

1.1.3. EBTA Uzraudzības iestādes un valstu tiesu attiecīgās lomas

16. Gan valstu tiesām, gan Iestādei ir nozīmīgas, taču atšķirīgas lomas valsts atbalsta noteikumu piemērošanas kontekstā⁽²⁶⁾.

⁽¹⁹⁾ Pārtraukšanas saistības ir atkārtotas Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola II daļas 3. pantā, kas atspoguļo Padomes 1999. gada 22. marta Regulu (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai (OV L 83, 27.3.1999., 1. lpp.) (“procedūras regula”). Regula (EK) Nr. 659/1999 ar EEZ Apvienotās komitejas Lēmumu Nr. 164/2001 tālāk tika iekļauta EEZ līguma 26. protokolā (OV L 65, 7.3.2002., 46. lpp., EEZ papildinājums Nr. 13, 7.3.2002., 26. lpp.). Attiecībā uz konkrētu atbalsta piešķiršanas laiku skatīt Komisijas 2006. gada 15. decembra Regulas (EK) Nr. 1998/2006 par Līguma 87. un 88. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam (OV L 379, 28.12.2006., 5. lpp.) 10. apsvērumu. Ar EEZ Apvienotās komitejas Lēmumu Nr. 29/2007 regula tika iekļauta EEZ līguma XV pielikuma 1.ea punktā (OV L 209, 9.8.2007., 52. lpp., EEZ papildinājums Nr. 38., 9.8.2007., 34. lpp.).

⁽²⁰⁾ Komisijas 2008. gada 6. augusta Regula (EK) Nr. 800/2008, kas atzīst noteiktas atbalsta kategorijas par saderīgām ar kopējo tirgu, piemērojot Līguma 87. un 88. pantu (OV L 214, 9.8.2008., 3. lpp.), ar EEZ Apvienotās komitejas Lēmumu Nr. 120/2008 iekļauta EEZ līguma XV pielikuma 1.j punktā (OV L 339, 18.12.2008., 111. lpp., EEZ papildinājums Nr. 79., 18.12.2008., 20. lpp.). Regulas 44. pantā ir izklāstīti noteikumi par pāreju uz jauno režīmu. Vispārējā grupu atbrīvojuma regula aizstāja Komisijas 2001. gada 12. janvāra Regulu (EK) Nr. 68/2001 par EK Līguma 87. un 88. panta piemērošanu mācību atbalstam (OV L 10, 13.1.2001., 20. lpp.), Komisijas 2001. gada 12. janvāra Regulu (EK) Nr. 70/2001 par EK līguma 87. un 88. panta piemērošanu, sniedzot valsts atbalstu maziem un vidējiem uzņēmumiem (OV L 10, 13.1.2001., 33. lpp.), Komisijas 2002. gada 12. decembra Regulu (EK) Nr. 2204/2002 par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 87. un 88. panta piemērošanu attiecībā uz valsts atbalstu nodarbinātībai (OV L 337, 13.12.2002., 3. lpp.) un Komisijas 2006. gada 24. oktobra Regulu (EK) Nr. 1628/2006 par Līguma 87. un 88. panta piemērošanu valstu reģionālajam ieguldījumu atbalstam (OV L 302, 1.11.2006., 29. lpp.).

⁽²¹⁾ Skatīt Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola II daļas 1. panta b) punktu.

⁽²²⁾ Tas neattiecas uz gadījumiem, kad shēma pati dažiem atbalsta veidiem paredz individuālā paziņojuma prasību. Attiecībā uz esošo atbalsta jēdzienu skatīt arī lietu C-44/93, *Namur-Les assurances du crédit* pret *Office national du dueroire* un Belģijas valsti, 1994, ECR I-3829, 28.–34. punkts, un apvienotās lietas E-5/04, E-6/04 un E-7/04, *Fesil* un *Finnfjord*, un citi pret EBTA Uzraudzības iestādi, 157. punkts.

⁽²³⁾ Skatīt 17. punktu.

⁽²⁴⁾ Atgūšanas lēmumus skatīt 53.–57. punktā Iestādes Valsts atbalsta pamatnostādņu nodaļā par nelikumīga un nesaderīga valsts atbalsta piedziņu.

⁽²⁵⁾ Lieta C-188/92, *TWD Textilwerke Deggendorf* pret Vāciju, 1994, ECR I-833, 17., 25. un 26. punkts; skatīt arī apvienotās lietas C-346/03 un C-529/03, *Atzeni* un citi, 2006, ECR I-1875, 31. punkts, un lietu C-232/05, *Komisija* pret Franciju (*Scott*), 2006, ECR I-10071, 59. punkts.

⁽²⁶⁾ Lieta C-368/04, *Transalpine Ölleitung in Österreich*, 37. punkts; apvienotās lietas C-261/01 un C-262/01, *Van Calster* un *Cleeren*, 2003, ECR I-12249, 74. punkts; un lieta C-39/94, *SFEI* un citi, 41. punkts.

17. Galvenais leštādes uzdevums ir pārbaudīt ierosinātā atbalsta pasākuma saderību ar EEZ līguma darbību, pamatojoties uz Līguma 61. panta 2. un 3. punktā minētajiem kritērijiem. Vienīgi leštāde ir tiesīga veikt šādu saderības izvērtēšanu, ko pārskata EBTA tiesa. Valstu tiesām nav tiesību atzīt valsts atbalsta pasākumu par saderīgu ar EEZ līguma 61. panta 2. vai 3. punktu⁽²⁷⁾.
18. Valsts tiesas loma ir atkarīga no konkrētā atbalsta pasākuma, kā arī no tā, vai par to ir laicīgi paziņots un saņemts apstiprinājums no leštādes:
- valstu tiesas var tikt aicinātas iesaistīties lietās, kurās EBTA valsts iestāde⁽²⁸⁾ ir sniegusi atbalstu, neievērojot pārtraukšanas saistības. Šāda situācija var rasties gan tādēļ, ka par atbalsta sniegšanu nemaz netiek paziņots, gan tādēļ, ka valsts iestāde īstenoja atbalsta pasākumu pirms leštādes apstiprinājuma saņemšanas. Valstu tiesu uzdevums šādos gadījumos ir aizsargāt to privātpersonu tiesības, kuras ir ietekmējusi atbalsta nelikumīga īstenošana⁽²⁹⁾;
 - valstu tiesām ir svarīga loma arī atgūšanas lēmumu izpildē, kas pieņemti saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola II daļas 14. panta 1. punktu, kad leštāde pēc izvērtēšanas nonāk pie secinājuma, ka nelikumīgi piešķirtais atbalsts ir nesaderīgs ar EEZ līguma darbību, un pieprasa attiecīgajai EBTA valstij atgūt nesaderīgo atbalstu no labuma guvēja. Šādās lietās nepieciešamību pēc valstu tiesu iesaistīšanās parasti rada labuma guvēju iesniegtās prasības par valsts iestāžu izdoto atgūšanas pieprasījumu likumīguma pārskatīšanu. Taču atkarībā no valsts procesuālajām tiesībām ir iespējamas arī cita veida tiesiskas darbības (piemēram, EBTA valsts iestāžu prasība pret labuma guvēju, lai pilnībā īstenotu leštādes lēmumu par atgūšanu).
19. Aizsargājot privātpersonu intereses, valstu tiesām ir pilnībā jāņem vērā Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punkta efektivitāte, kā arī EEZ tirgus intereses.
20. Valstu tiesu loma iepriekš minētajās situācijās ir sīkāk izklāstīta šīs nodaļas 1.2. un 1.3. iedaļā.

1.2. Valstu tiesu loma saistībā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punkta – Nelikumīgs valsts atbalsts – īstenošanu

21. Saskaņā ar Eiropas Kopienų Tiesas judikatūru EK līguma 88. panta 3. punktā izklāstītās pārtraukšanas saistības, kas atspoguļotas Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punkta pēdējā teikumā, rada ietekmēto pušu (piemēram, labuma guvēja konkurentu) individuālo tiesību tiešu piemērošanu⁽³⁰⁾. Šīs ietekmētās puses var aizstāvēt savas tiesības, kompetentajās valstu tiesās iesniedzot prasību pret piešķirēju EK dalībvalsti. Šādu prasību izskatīšana un līdz ar to konkurenta tiesību aizsargāšana saskaņā ar EK līguma 88. panta 3. punktu ir viens no svarīgākajiem valstu tiesu uzdevumiem valsts atbalsta jomā.
22. EBTA valstu tiesas īsteno šo pašu funkciju. Tomēr EBTA valstīs EEZ tiesību aktu iekšējo ietekmi regulē konstitucionālās tiesības, kā to nosaka EEZ līguma 35. protokols. Saskaņā ar 35. protokolu EBTA valstīm ir jānodrošina, ja nepieciešams, ar atsevišķu tiesību normu, ka neatbilstības gadījumā starp īstenotajiem EEZ noteikumiem un citām tiesību normām noteicošie ir EEZ noteikumi. Saskaņā ar EBTA tiesas praksi privātpersonām un uzņēmējiem jābūt tiesībām izmantot un ierosināt valsts līmenī jebkuras tiesības, kas izriet no EEZ līguma nosacījumiem⁽³¹⁾, kas jau ir vai tuvākajā nākotnē būs attiecīgās valsts tiesiskā regulējuma daļa, ja tās ir beznosacījuma un pietiekami precīzi formulētas⁽³²⁾. Pēc leštādes domām un saskaņā ar Eiropas Kopienų Tiesas judikatūru par identisku nosacījumu EK līguma 88. panta 3. punktā, Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punkts atbilst netiešajiem EEZ līguma 35. protokola kritērijiem, lai to varētu atzīt par beznosacījuma un pietiekami precīzi formulētu.

⁽²⁷⁾ Lieta C-199/06, *CELF un Ministre de la Culture et de la Communication*, 2008, ECR I-469, 38. punkts; lieta C-17/91, *Lornoy un citi pret Beļģijas valsti*, 1992, ECR I-6523, 30. punkts; un lieta C-354/90, *Fédération Nationale du Commerce Extérieur des Produits Alimentaires un citi pret Franciju*, 14. punkts.

⁽²⁸⁾ Tā var būt gan valsts, gan arī reģionālā un vietējā līmeņa iestāde.

⁽²⁹⁾ Lieta C-368/04, *Transalpine Ölleitung in Österreich*, 38. un 44. punkts; apvienotās lietas C-261/01 un C-262/01, *Van Calster un Cleeren*, 75. punkts; un lieta C-295/97, *Piaggio*, 31. punkts.

⁽³⁰⁾ Lieta 6/64, *Costa pret E.N.E.L.*, 1964, ECR 1141; lieta 120/73, *Lorenz GmbH pret Bundesrepublik Deutschland un citi*, 1973, ECR 1471, 8. punkts; un lieta C-354/90, *Fédération Nationale du Commerce Extérieur des Produits Alimentaires un citi pret Franciju*, 11. punkts.

⁽³¹⁾ Šajā kontekstā skatīt arī Uzraudzības un Tiesas nolīguma preambulu, kurā paskaidrots, ka "EEZ līguma līgumslēdzēju pušu mērķis ir, pilnībā cienot tiesu neatkarību, sasniegt un saglabāt vienādu EEZ līguma un tā Kopienų tiesiskā regulējuma interpretāciju un piemērošanu, kas lielā mērā ir atkārtots šajā līgumā, un sasniegt vienlīdzīgu attieksmi pret privātpersonām un uzņēmējiem četru pamatbrievu un konkurences nosacījumu jomā". Turklāt preambula ir noteikts, ka "pirms šā līguma stāšanās spēkā, piemērojot šā līguma 1.–4. protokolu, pienācīga vērība ir jāpievērš Eiropas Kopienų Komisijas tiesiskajai un administratīvajai praksei".

⁽³²⁾ Lieta E-1/94, *Ravintoloitsijain Liiton Kustannus Oy Restamark*, 1994–1995, EBTA 15. tiesas ziņojums, 77. punkts.

23. Tas, ka Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punkta pēdējais teikums iekļauts EBTA valstu tiesiskajā regulējumā⁽³³⁾, ietekmētajām pusēm dod iespēju valstu tiesās iesniegt prasības par apturēšanas klauzulas pārkāpumiem. Tāpēc valsts tiesai ir jāizmanto visas atbilstošās metodes un tiesiskās aizsardzības līdzekļi un jāpiemēro visi attiecīgie valsts tiesību aktu noteikumi, lai stātos spēkā valsts likums, ar ko ievieš Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punkta pēdējo teikumu⁽³⁴⁾.
24. Valstu tiesu būtiskā loma šajā saistībā izriet arī no tā, ka pašas Iestādes iespējas aizsargāt konkurentus un citas trešās personas no nelikumīga atbalsta ir ierobežotas. Visbūtiskākais ir fakts, ka Iestāde nevar pieņemt galīgo lēmumu par atļūdināšanas pieprasīšanu, balstoties tikai uz to, ka atbalsts netika izziņots saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu⁽³⁵⁾. Tāpēc Iestādei ir jāveic pilna saderības izvērtēšana neatkarīgi no tā, vai pārtraukšanas saistības ir tikušas ievērotas⁽³⁶⁾. Šī izvērtēšana var būt laikietilpīga, un Iestādes tiesības izdot pagaidu atļūdināšanas rīkojumus tiek pakļautas ļoti stingrām juridiskām prasībām⁽³⁷⁾.
25. Tādā veidā valstu tiesās iesniegtās prasības dod nozīmīgu iespēju konkurentiem un citām trešām personām, kuras ietekmējis nelikumīgais valsts atbalsts, atgūt zaudējumus. Valstu tiesu rīcībā esošie tiesiskās aizsardzības līdzekļi ir:
- a) nelikumīgā valsts atbalsta izmaksāšanas novēršana;
 - b) nelikumīgā atbalsta atgūšana (neatkarīgi no saderības);
 - c) nelikumīgā atbalsta procentu atgūšana;
 - d) kompensācija par konkurentu un citu trešo personu zaudējumiem un
 - e) pagaidu pasākumi pret nelikumīgo atbalstu.
26. Katrs no šiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem ir sīkāk raksturots šīs nodaļas 1.2.1.–1.2.6. iedaļā.

1.2.1. Nelikumīgā valsts atbalsta izmaksāšanas novēršana

27. Valstu tiesu pienākums ir aizsargāt to privātpersonu tiesības, kuras ietekmējuši pārtraukšanas saistību pārkāpumi. Gadījumos, kad ir pārkāpts Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punkts, valstu tiesām ir jānodrošina visas atbilstošās tiesiskās sekas atbilstīgi valsts tiesību aktiem⁽³⁸⁾. Taču valstu tiesu pienākumi neaprobežojas tikai ar jau piešķirto nelikumīgo atbalstu. Tajos ietilpst arī lietas, kurās nelikumīgu atbalstu vēl tikai plāno piešķirt. Valstu tiesu pienākumi arī ietver privātpersonu tiesību aizsardzību pret iespējamo šo tiesību neievērošanu⁽³⁹⁾. Gadījumos, kad tiek plānots piešķirt nelikumīgu atbalstu, valsts tiesas pienākums ir novērst šā atbalsta izmaksāšanu.
28. Valstu tiesu pienākums novērst nelikumīga atbalsta izmaksāšanu var rasties dažādu procedūru ietvaros atkarībā no dažādajiem prasību veidiem, kādi paredzēti valsts tiesību aktos. Bieži vien prasītājs vēlēšies apstrīdēt tā valsts

⁽³³⁾ Apturēšanas klauzula Īslandē tika ieviesta ar Konkurences likuma (*Samkeppnislög*) Nr. 44/2005 30. pantu, ar turpmākiem grozījumiem (oficiālais laikraksts (*Law Gazette*), A iedaļa, 2005. g. 20. maijs). Norvēģijā apturēšanas klauzula tika ieviesta ar 2003. gada 21. februāra Noteikumu Nr. 198 1. pantu (*Forskrift om gjennomføring av EØS-avtalens vedlegg til Protokoll 3 om nærmere regler for anvendelsen av EF-traktatens artikkel 93 (prosedyreforordningen)*), kas pieņemti ar 2003. gada 21. februāra Karalisko dekrētu saskaņā ar 1992. gada 27. novembra Likumu Nr. 117 par valsts atbalstu, sal., ar EEZ līguma 61. pantu, ar turpmākiem grozījumiem. Noteikumi Nr. 198 pēdējoreiz tika grozīti ar 2006. gada 3. marta Noteikumiem Nr. 277, kas pieņemti ar Karalisko dekrētu tajā pašā datumā. Ievērojot, ka Lihtenšteinā ir monistiska sistēma, apturēšanas klauzula ir Lihtenšteinā iekšējā tiesiskā regulējuma neatņemama sastāvdaļa (*Liechtensteinisches Landesgesetzblatt, Jahrgang 1995, Nr. 72, 1995. gada 28. aprīlis*).

⁽³⁴⁾ Ievērojot EEZ līguma 3. panta 1. punktā ietvertu noteikumu, tomēr katras EBTA valsts iekšējās tiesiskās sistēmas uzdevums ir noteikt juridisko procedūru, kas noved pie šā rezultāta, skatīt lietu 120/73, *Lorenz GmbH v Bundesrepublik Deutschland* un citi, 1973, ECR 1471, 9. punkts.

⁽³⁵⁾ Lieta C-301/87, Francija pret Komisiju (*Boussac*), 1990, ECR I-307 un lieta C-142/87, Beļģija pret Komisiju (*Tubemeuse*), 1990, ECR I-959.

⁽³⁶⁾ Lieta C-301/87, Francija pret Komisiju (*Boussac*), 17.–23. punkts, lieta C-142/87, Beļģija pret Komisiju (*Tubemeuse*), 15.–19. punkts; lieta C-354/90, *Fédération Nationale du Commerce Extérieur des Produits Alimentaires* un citi pret Franciju, 14. punkts; un lieta C-199/06, *CELF un Ministre de la Culture et de la Communication*, 38. punkts.

⁽³⁷⁾ Sal. ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola II daļas 11. panta 2. punktu, kurā noteikts, ka nedrīkst būt nekādu šaubu par konkrētā atbalsta pasākuma raksturu, ir jārikojas steidzami un pastāv nopietns risks nodarīt būtisku un nelabojamu kaitējumu konkurentam.

⁽³⁸⁾ Lieta C-354/90, *Fédération Nationale du Commerce Extérieur des Produits Alimentaires* un citi pret Franciju, 12. punkts; lieta C-39/94, *SFEI* un citi, 40. punkts; lieta C-368/04, *Transalpine Ölleitung in Österreich*, 47. punkts; un lieta C-199/06, *CELF un Ministre de la Culture et de la Communication*, 41. punkts.

⁽³⁹⁾ Lieta C-368/04, *Transalpine Ölleitung in Österreich*, 38. un 44. punkts; apvienotās lietas C-261/01 un C-262/01, *Van Calster un Cleeren*, 75. punkts; un lieta C-295/97, *Piaggio*, 31. punkts.

lēmuma spēkā esamību, ar kuru piešķir nelikumīgu valsts atbalstu. Šādos gadījumos nelikumīgā maksājuma novēršana parasti būs loģiskās sekas konstatējumam, ka piešķiršanas lēmums ir spēkā neesošs, jo EBTA valsts ir pārkāpusi Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu ⁽⁴⁰⁾.

1.2.2. Nelikumīgā atbalsta atgūšana

29. Gadījumos, kad valsts tiesa saskaras ar nelikumīgi piešķirtu atbalstu, tai ir jānodrošina visas šās nelikumības tiesiskās sekas saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Tāpēc valsts tiesai principā ir jāpiespriež labuma guvējam pilnībā atmaksāt nelikumīgo valsts atbalstu ⁽⁴¹⁾. Rīkojums par nelikumīga atbalsta pilnīgu atmaksāšanu ir ietverts valsts tiesas pienākumā aizsargāt prasītāja (piemēram, konkurenta) individuālās tiesības atbilstīgi Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktam. Tādējādi šis valsts tiesas atgūšanas pienākums nav atkarīgs no atbalsta pasākuma saderības ar EEZ līguma 61. panta 2. vai 3. punktu.
30. Tā kā valstu tiesām ir jāpieprasa nelikumīgā atbalsta atmaksāšana pilnā apmērā neatkarīgi no tā saderības, atgūšanu ir iespējams panākt ātrāk ar valstu tiesu palīdzību, nevis iesniedzot prasību Iestādē. Tik tiešām, pretēji Iestādei ⁽⁴²⁾, valsts tiesa var noteikt un tai ir jānosaka tikai tas, vai pasākums ir uzskatāms par valsts atbalstu un vai ir piemērojamas pārtraukšanas saistības.
31. Taču valstu tiesu atgūšanas pienākums nav absolūts. Saskaņā ar "SFEI" lietu ⁽⁴³⁾, var būt izņēmuma gadījumi, kad nelikumīga valsts atbalsta atgūšana nav pareizais risinājums. Šajā kontekstā piemērojamajam juridiskajam standartam ir jābūt analogam tam, kas paredzēts Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola II daļas 14. un 15. pantā ⁽⁴⁴⁾. Citiem vārdiem, apstākļi, kas neatturētu Iestādi no atgūšanas rīkojuma izdošanas, neattaisno valsts tiesas atturēšanos no atgūšanas pieprasīšanas pilnā apmērā. Standarts, kuru šādos gadījumos EBTA tiesa piemēros, ir ļoti stingrs ⁽⁴⁵⁾. Saskaņā ar EBTA tiesas un Eiropas Kopienu Tiesas izvēlēto pieeju, nelikumīgā atbalsta guvējs principā nevar izmantot likumīgas pretenzijas pret Iestādes izdotu atgūšanas rīkojumu ⁽⁴⁶⁾. Tas ir tādēļ, ka rūpīgs uzņēmējs būtu varējis pārliecināties, vai par atbalstu, kuru viņš ir saņēmis, ir ticis paziņots ⁽⁴⁷⁾.
32. Lai attaisnotu valsts tiesas atgūšanas rīkojuma neiesniegšanu, atsaucoties uz Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu, specifiskam un konkrētam faktam ir jārada labuma guvēja tiesisko paļāvību ⁽⁴⁸⁾. Tas var attiekties uz gadījumiem, kad pati Iestāde ir devusi precīzas garantijas, ka konkrētais pasākums nav uzskatāms par valsts atbalstu vai arī uz to neattiecas pārtraukšanas saistības ⁽⁴⁹⁾.
33. Saskaņā ar Eiropas Kopienu Tiesas judikatūru ⁽⁵⁰⁾ valsts tiesas pienākums pieprasīt nelikumīgā atbalsta atmaksu pilnā apmērā vairs nav piemērojams, ja līdz brīdim, kad valsts tiesa pasludina spriedumu, Iestāde jau ir izlēmusi, ka atbalsts ir saderīgs ar EEZ līguma darbību. Tā kā pārtraukšanas saistību mērķis ir nodrošināt, ka tiek īstenots tikai

⁽⁴⁰⁾ Par piešķiršanas lēmuma nelikumīgumu gadījumos, kad EK dalībvalsts ir pārkāpusi EK līguma 88. panta 3. punktu, skatīt lietu C-354/90, *Fédération Nationale du Commerce Extérieur des Produits Alimentaires* un citi pret Franciju, 12. punkts; kā piemēru skatīt arī Vācijas Federālās Augstākās tiesas (*Bundesgerichtshof*) 2003. gada 4. aprīļa spriedumu V ZR 314/02, VIZ 2003, 340, un 2004. gada 20. janvāra spriedumu, XI ZR 53/03, NVwZ 2004, 636.

⁽⁴¹⁾ Lieta C-71/04, *Xunta de Galicia*, 2005, ECR I-7419, 49. punkts; lieta C-39/94, *SFEI* un citi, 40. un 68. punkts, un lieta C-354/90, *Fédération Nationale du Commerce Extérieur des Produits Alimentaires* un citi pret Franciju, 12. punkts.

⁽⁴²⁾ Iestādei pirms atmaksāšanas pieprasīšanas ir jāveic saderības analīze.

⁽⁴³⁾ Lieta C-39/94, *SFEI* un citi, 70. un 71. punkts, kas atsaucas uz ģenerālvokāta *Jacobs* atzinumu šajā lietā, un 73.–75. punkts; skatīt arī lietu 223/85, RSV pret Komisiju, 1987, ECR 4617, 17. punkts; un lietu C-5/89, Komisija pret Vāciju, 1990, ECR I-3437, 16. punkts.

⁽⁴⁴⁾ Attiecībā uz šajā sakarā piemēroto standartu skatīt ģenerālvokāta *Jacobs* atzinumu lietā C-39/94, *SFEI* un citi, 75. punkts.

⁽⁴⁵⁾ 14. pantā atbrīvojums no Iestādes atgūšanas pienākuma paredzēts tikai gadījumos, kad atgūšana būtu pretrunā ar EEZ tiesību vispārējiem principiem. Vienīgais gadījums, kad EBTA valsts var atturēties no Iestādes atgūšanas lēmuma īstenošanas, ir, ja šāda atgūšana ir pilnīgi neiespējama, sal., ar 17. punktu Iestādes Valsts atbalsta pamatnostādņu nodaļā par nelikumīgu un nesaderīgu valsts atbalsta atgūšanu (vēl nav publicēts). Šī nodaļa atbilst Komisijas paziņojumam – Ceļā uz Komisijas lēmumu efektīvu izpildi, kuros dalībvalstīm tiek uzdots atgūt nelikumīgu un nesaderīgu valsts atbalstu (OV C 272, 15.11.2007., 4. lpp.). Skatīt arī lietu C-177/06, Komisija pret Spāniju, 2007, ECR I-7689, 46. punkts.

⁽⁴⁶⁾ Apvienotās lietas E-5/04, E-6/04 un E-7/04, *Fesil un Finnford*, un citi pret EBTA Uzraudzības iestādi, 171. punkts, un lieta E-2/05, EBTA Uzraudzības iestāde pret Islandes Republiku, 2005, EBTA 205. tiesas ziņojums, 26. punkts. Skatīt arī lietu C-5/89, Komisija pret Vāciju, 14. punkts; lietu C-169/95, Spānija pret Komisiju, 1997, ECR I-135, 51. punkts; un lietu C-148/04, *Unicredito Italiano*, 2005, ECR I-11137, 104. punkts.

⁽⁴⁷⁾ Lieta C-5/89, Komisija pret Vāciju, 14. punkts; lieta C-24/95, *Alcan Deutschland*, 1997, ECR I-1591, 25. punkts; un apvienotās lietas C-346/03 un C-529/03, *Atzeni* un citi, 64. punkts.

⁽⁴⁸⁾ Sal. ar ģenerālvokāta *Jacobs* atzinumu lietā C-39/94, *SFEI* un citi, 73. punkts; un lietu 223/85, RSV pret Komisiju, 17. punkts.

⁽⁴⁹⁾ Apvienotās lietas C-182/03 un C-217/03, Beļģija un *Forum 187* pret Komisiju, 2006, ECR I-5479, 147. punkts.

⁽⁵⁰⁾ Lieta C-199/06, *CELF un Ministre de la Culture et de la Communication*, 45., 46. un 55. punkts; un lieta C-384/07, *Wienstrom*, 2008. gada 11. decembra spriedums, vēl nav publicēts, 28. punkts.

saderīgs atbalsts, šo mērķi vairs nedrīkst apdraudēt gadījumos, kad Iestāde jau ir apstiprinājusi atbalsta saderību ⁽⁵¹⁾. Tāpēc valsts tiesas pienākums aizsargāt individuālās tiesības saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu paliek nemainīgs gadījumos, kad Iestāde vēl nav pieņēmusi lēmumu, neatkarīgi no tā, vai šāda procedūra ir uzsākta ⁽⁵²⁾.

34. Kaut arī pēc pozitīva Iestādes lēmuma valsts tiesai vairs nav jāveic EEZ tiesībās paredzētais pienākums par atgūšanas pieprasīšanu pilnā apmērā, šāds atgūšanas pienākums tomēr var būt paredzēts valsts tiesību aktos ⁽⁵³⁾. Taču gadījumos, kad šāds atgūšanas pienākums pastāv, tas neskar EBTA valsts tiesības pēc tam atkārtoti īstenot šo atbalstu.
35. Tiklīdz valsts tiesa ir nolēmusi, ka nelikumīgais atbalsts ticis piešķirts, pārkāpjot Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu, tai ir jānoskaidro piešķirtā atbalsta apmērs, lai varētu noteikt atgūstamo summu. EBTA tiesas un Eiropas Kopienas tiesu judikatūrai par EEZ līguma 61. panta 1. punkta un EK līguma 87. panta 1. punkta piemērošanu un Iestādes norādījumiem un lēmumu pieņemšanas praksei šajā ziņā ir jāpalīdz tiesai. Ja valsts tiesa saskaras ar problēmām, nosakot atbalsta apjomu, tā var lūgt Iestādes palīdzību, kā minēts šīs nodaļas 2. iedaļā.

1.2.3. Procentu atgūšana

36. Nelikumīgā atbalsta ekonomiskās priekšrocības neaprobežojas tikai ar šā atbalsta nominālo vērtību. Papildus tam labuma guvējs gūst finansiālu priekšrocību, ko dod atbalsta priekšlaicīga īstenošana. Tas ir tādēļ, ka, ja par atbalstu būtu ticis paziņots Iestādei, maksājums tiktu veikts vēlāk (ja vispār tiktu veikts). Tas spiestu labuma guvēju aizņemties attiecīgos līdzekļus kapitāla tirgos, tostarp arī procentus saskaņā ar tirgū pieņemtajām likmēm.
37. Šī nepamatotā laika priekšrocība ir iemesls, kādēļ, ja atgūšanu ir pieprasījusi Iestāde, Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola II daļas 14. panta 2. punkts ietver prasību par ne tikai nominālā atbalsta apjoma atgūšanu, bet arī par procentu atgūšanu no tās dienas, kad nelikumīgais atbalsts tika nodots labuma guvēja rīcībā, līdz dienai, kad tas sekmīgi atgūts. Šajā sakarā piemērojamā procentu likme ir definēta Iestādes 2004. gada 14. jūlija Lēmumā Nr. 195/04/COL ⁽⁵⁴⁾.
38. Saskaņā ar Eiropas Kopienas Tiesas judikatūru ⁽⁵⁵⁾ un saistībā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punkta īstenošanu valstu tiesām ir jāpieprasa to finansiālo priekšrocību atmaksu, kuras rodas no priekšlaicīgas atbalsta īstenošanas (turpmāk tekstā – "nelikumīgā atbalsta procenti"). Tas ir tādēļ, ka nelikumīgā atbalsta priekšlaicīga īstenošana vismaz liks konkurentiem atkarībā no apstākļiem atbalsta ietekmi izjust ātrāk, nekā tas notiktu konkurences apstākļos. Tāpēc labuma guvējs ir ieguvis nepamatotu priekšrocību ⁽⁵⁶⁾.
39. Valsts tiesas pienākums pieprasīt nelikumīgā atbalsta procentu atmaksu var būt nepieciešams divās dažādās situācijās:
- a) valsts tiesai nelikumīgā atbalsta atmaksu pilnā apmērā parasti ir jāpieprasa saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu. Šādās situācijās, nosakot kopējo atmaksājamo summu, nelikumīgā atbalsta procenti ir jāpieskaita sākotnējam atbalsta apjomam;
- b) taču valsts tiesai ir jāpieprasa nelikumīgā atbalsta procentu atmaksu arī gadījumos, kad izņēmuma kārtā nepastāv pienākums pieprasīt pilnu atmaksu. Valsts tiesas pienākums pieprasīt nelikumīgā atbalsta procentu atmaksu tādos gadījumos paliek spēkā pat pēc pozitīva Iestādes lēmuma ⁽⁵⁷⁾. Tas varētu būt ļoti svarīgi potenciālajiem prasītājiem, jo šādā situācijā efektīvs tiesiskās aizsardzības līdzeklis ir pieejams arī gadījumā, kad Iestāde jau ir paziņojusi, ka atbalsts ir EEZ līgumu.
40. Lai izpildītu atgūšanas pienākumu attiecībā uz nelikumīgā atbalsta procentiem, valstu tiesām ir jānosaka atgūstamo procentu summa. Šajā sakarā piemērojami šādi principi:
- a) sākumpunkts ir nominālais atbalsta apjoms ⁽⁵⁸⁾;
- b) nosakot piemērojamo procentu likmi un aprēķinu metodi, valstu tiesām ir jāņem vērā tas, ka nelikumīgā atbalsta procentu atgūšanai, ko veic valstu tiesas, ir tāds pats mērķis kā Iestādes procentu atgūšanai saskaņā

⁽⁵¹⁾ Lieta C-199/06, CELF un *Ministre de la Culture et de la Communication*, 49. punkts.

⁽⁵²⁾ Lieta C-199/06, CELF un *Ministre de la Culture et de la Communication*, 41. punkts.

⁽⁵³⁾ Lieta C-199/06, CELF un *Ministre de la Culture et de la Communication*, 53. un 55. punkts.

⁽⁵⁴⁾ Iestādes 2004. gada 14. jūlija Lēmuma Nr. 195/04/COL 9. pants (OV L 139, 25.5.2006., 37. lpp., EEZ papildinājums Nr. 26, 25.5.2006., 1. lpp.), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar 2008. gada 17. decembra Lēmumu Nr. 789/08/COL (vēl nav publicēts).

⁽⁵⁵⁾ Lieta C-199/06, CELF un *Ministre de la Culture et de la Communication*, 50.–52. un 55. punkts.

⁽⁵⁶⁾ Lieta C-199/06, CELF un *Ministre de la Culture et de la Communication*, 50.–52. un 55. punkts.

⁽⁵⁷⁾ Lieta C-199/06, CELF un *Ministre de la Culture et de la Communication*, 52. un 55. punkts.

⁽⁵⁸⁾ Skatīt iepriekš 35. punktu. Par nominālo atbalsta summu maksātos nodokļus var atskaitīt atgūšanas nolūkā, skatīt lietu T-459/93, *Siemens* pret Komisiju, 1995, ECR II-1675, 83. punkts.

ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola II daļas 14. pantu. Turklāt prasības atmaksāt nelikumīgā atbalsta procentus ir EEZ tiesību aktu prasības, kas pamatotas ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu⁽⁵⁹⁾. Tādēļ šīm prasībām ir piemērojami šīs nodaļas 1.4.1. iedaļā aprakstītie līdzvērtības un efektivitātes principi;

- c) lai nodrošinātu konsekvensi ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola II daļas 14. pantu un izpildītu efektivitātes prasību, Iestāde uzskata, ka valsts tiesas izmantotā procentu aprēķināšanas metode nedrīkst būt mazāk stingra par to, kas paredzēta Iestādes 2004. gada 14. jūlija Lēmumā Nr. 195/04/COL⁽⁶⁰⁾. Tātad nelikumīgā atbalsta procenti ir jāaprēķina pēc salikto procentu formulas un piemērojamā procentu likme nedrīkst būt zemāka par atsaucē likmi⁽⁶¹⁾;
- d) turklāt, kā uzskata Iestāde, no līdzvērtības principa izriet, ka gadījumos, kad valsts tiesību aktos paredzētā procentu likmes aprēķināšanas metode ir stingrāka nekā tā, kas minēta Iestādes 2004. gada 14. jūlija Lēmumā Nr. 195/04/COL, valsts tiesai būs jāpiemēro stingrākie valsts noteikumi arī tām prasībām, kuras iesniegtas, pamatojoties uz Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu;
- e) procentu aprēķināšanas sākuma datums vienmēr ir tā diena, kurā nelikumīgais atbalsts tika nodots labuma guvēja rīcībā. Beigu datums ir atkarīgs no situācijas brīdī, kad tiek pasludināts valsts tiesas spriedums. Ja Iestāde jau ir apstiprinājusi konkrēto atbalstu, beigu datums ir tā diena, kurā Iestāde pieņēmusi šo lēmumu. Pretējā gadījumā nelikumīgā atbalsta procenti uzkrājas par visu nelikumīgā atbalsta periodu līdz dienai, kad labuma guvējs reāli ir atmaksājis šo atbalstu. Saskaņā ar Eiropas Kopienu Tiesas judikatūru nelikumīgā atbalsta procenti jāpiemēro arī laikposmā no pozitīva Iestādes lēmuma pieņemšanas brīža līdz turpmākai šā lēmuma anulēšanai, ko veic EBTA tiesa⁽⁶²⁾.

41. Šābu gadījumā valsts tiesa drīkst lūgt Iestādes atbalstu saskaņā ar šīs nodaļas 2. iedaļu.

1.2.4. Zaudējumu atlīdzināšanas prasības

- 42. Valstu tiesām var nākties apmierināt prasības par labuma guvēja konkurentiem un citām trešajām personām nodarīto zaudējumu atlīdzību, kas radušies piešķirtā nelikumīgā valsts atbalsta dēļ⁽⁶³⁾. Šādi tiesas procesi par zaudējumu atlīdzināšanu parasti tiek vērsti pret Iestādi, kas piešķirusi šo valsts atbalstu. Tie var būt īpaši svarīgi prasītājam, jo pretstatā tiesas procesiem, kuru mērķis ir tikai atgūt piešķirto atbalstu, uzvarēts tiesas process par zaudējumu atlīdzināšanu sniedz prasītājam tiešu finansiālu kompensāciju par nodarītajiem zaudējumiem. Acīmredzami šādi jautājumi ir pakļauti valsts tiesību normām. Šajā ziņā Iestāde uzsver, ka valstu tiesām ir jāizmanto visas atbilstošās metodes un tiesiskās aizsardzības līdzekļi un jāpiemēro visi attiecīgie valsts tiesību aktu noteikumi, lai stātos spēkā valsts likums, ar ko tiek ieviests Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punkta pēdējais teikums, un aizsargātu tiesības, ko šis likums piešķir privātpersonām un uzņēmējiem.
- 43. Neatkarīgi no iespējas pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu saskaņā ar valsts tiesību aktiem, par pārtraukšanas saistību pārkāpumiem principā var tikt izvirzītas zaudējumu atlīdzināšanas prasības, pamatojoties uz EBTA tiesas judikatūru⁽⁶⁴⁾. EBTA valstīm ir jākompensē privātpersonām nodarītie zaudējumi un kaitējums, kas radies gan EEZ sekundārajos tiesību aktos, gan arī EEZ līguma galvenajā daļā noteikto saistību pārkāpšanas rezultātā⁽⁶⁵⁾. Šāds atlīdzināšanas pienākums pastāv gadījumos, kad: i) pārkāptā tiesību norma paredz tiesību piešķiršanu privātpersonām; ii) pārkāpums ir pietiekami būtisks un iii) pastāv tieša cēloņsakarība starp dalībvalsts saistību pārkāpumu un cietušajām pusēm nodarīto kaitējumu⁽⁶⁶⁾.
- 44. Pirmais nosacījums (EEZ tiesībās noteiktas saistības, kas paredz individuālo tiesību aizsargāšanu), pēc Iestādes uzskata, tiek izpildīts gadījumos, kad ir pārkāpts Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punkts. EBTA tiesa uzskata, ka pārkāptā tiesību norma paredz tiesību piešķiršanu personām tad, ja attiecīgie noteikumi ir beznosacījuma un pietiekami precīzi formulēti⁽⁶⁷⁾. Kā minēts iepriekš 22. punktā, Iestāde uzskata, ka šiem kritērijiem ir jābūt izpildītiem Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktā.
- 45. Nosacījums par EEZ tiesību aktu pietiekami būtisku pārkāpumu arī lielākoties saistīts ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu. EBTA Tiesa uzskata, ka tas ir atkarīgs no tā, vai, īstenojot savu likumdošanas varu, EEZ līguma līgumslēdzēja puse ir acīmredzami un būtiski pārkāpusi savas rīcības brīvības robežas. Lai novērtētu, vai šis nosacījums ir izpildīts, ir jāņem vērā visi situāciju raksturojošie faktori. Šajos faktoros cita starpā ietilpst pārkāptā noteikuma skaidrības un precizitātes pakāpe, rīcības brīvības pakāpe, kādu šis noteikums atstāj valstu iestādēm, pārkāpuma izdarīšanas un nodarītā kaitējuma tīšais vai netīšais raksturs, kā arī kļūdas

⁽⁵⁹⁾ Lieta C-199/06, *CELF un Ministre de la Culture et de la Communication*, 52. un 55. punkts.

⁽⁶⁰⁾ Skatīt Iestādes 2004. gada 14. jūlija Lēmuma Nr. 195/04/COL 9.–11. pantu, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar 2008. gada 17. decembra Lēmumu Nr. 789/08/COL.

⁽⁶¹⁾ Skatīt iepriekš 54. zemsvītras piezīmi.

⁽⁶²⁾ Lieta C-199/06, *CELF un Ministre de la Culture et de la Communication*, 69. punkts.

⁽⁶³⁾ Lieta C-199/06, *CELF un Ministre de la Culture et de la Communication*, 53. un 55. punkts; lieta C-368/04, *Transalpine Ölleitung in Österreich*, 56. punkts; un lieta C-334/07 P, Komisija pret *Freistaat Sachsen*, 2008. gada 11. decembra spriedums, vēl nav publicēts, 54. punkts.

⁽⁶⁴⁾ Lieta E-9/97, *Erla María Sveinbjörnsdóttir* pret Íslandi, 1998. EBTA 95. tiesas ziņojums, 59.–63. un 66.–69. punkts; un lieta E-4/01, *Karl K. Karlsson* pret Íslandi, EBTA 240. tiesas ziņojums, 2002, 32., 37.–38., 40. un 47. punkts.

⁽⁶⁵⁾ Lieta E-4/01, *Karl K. Karlsson* pret Íslandi, 32. punkts.

⁽⁶⁶⁾ Skatīt lietu E-9/97, *Erla María Sveinbjörnsdóttir* pret Íslandi, 66. punkts; un lietu E-4/01, *Karl K. Karlsson* pret Íslandi, 32. punkts. Skatīt arī lietu C-173/03, *Traghetti del Mediterraneo* pret Itāliju, 45. punkts.

⁽⁶⁷⁾ Lieta E-1/94 *Ravintoloitsijain Liiton Kustannus Oy Restamark*, 77. punkts.

- tiesību piemērošanā attaisnojams vai neattaisnojams raksturs⁽⁶⁸⁾. Tomēr attiecībā uz Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu EBTA valstu iestādēm nav rīcības brīvības nepaziņot par valsts atbalsta pasākumiem. Tām principā ir jāpakļaujas obligātai ziņot par visiem šādiem pasākumiem pirms to īstenošanas. Lai gan EBTA tiesa var ņemt vērā attiecīgā EEZ tiesību akta pārkāpuma attaisnojamību⁽⁶⁹⁾, lietās, kas saistītas ar valsts atbalstu, EBTA valstu iestādēm ir pilnībā jāapzinās šis pienākums, un tās parasti nevar izmantot argumentu, ka nebija informētas par pārtraukšanas saistībām. Šaubu gadījumā EBTA valstis vienmēr var juridiskās noteiktības labad paziņot par pasākumu iestādei⁽⁷⁰⁾.
46. Trešais nosacījums par to, ka EEZ tiesību aktu pārkāpuma rezultātā prasītājam ir jācieš faktiski un noteikti finansiāli zaudējumi, var īstenoties dažādos veidos.
47. Prasītājs bieži apgalvos, ka tieši piešķirtā atbalsta dēļ viņam radušies peļņas zaudējumi. Saskaroties ar šādām prasībām, valsts tiesai ir jāņem vērā turpmākie apsvērumi:
- amatojoties uz EEZ tiesību līdzvērtības un efektivitātes prasībām⁽⁷¹⁾, valsts noteikumi nedrīkst izslēgt EBTA valsts atbildību par peļņas zaudējumiem⁽⁷²⁾. Saskaņā ar EEZ tiesību aktiem zaudējumi var pastāvēt neatkarīgi no tā, vai pārkāpuma rezultātā prasītājs ir zaudējis līdzekļus, vai arī pārkāpums nav ļāvis prasītājam uzlabot savu finansiālo situāciju. Ja valsts tiesību aktos ir iekļauta šāda atbildības izslēgšana, valsts tiesai saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu šis noteikums nav jāpiemēro attiecībā uz zaudējumu atlīdzināšanas prasībām;
 - faktiski zaudētās peļņas apjoma noteikšana būs vienkāršāka gadījumos, kad nelikumīgais atbalsts ir devis iespēju labuma guvējam pārņemt no prasītāja kādu līgumu vai specifisku uzņēmējdarbības iespēju. Tādā gadījumā valsts tiesa var aprēķināt ienākumus, kādi prasītājam, visticamākais, būtu bijuši saskaņā ar šo līgumu. Gadījumos, kad labuma guvējs jau ir izpildījis līguma prasības, valsts tiesai būtu jāņem vērā arī faktiski gūtā peļņa;
 - sarežģītāka zaudējumu novērtēšana ir nepieciešama gadījumos, kad atbalsts ir radījis tikai tirgus daļas vispārēju zaudējumu. Viens no iespējamajiem veidiem, kā atrisināt šādas lietas, varētu būt prasītāja faktiskā ienākumu līmeņa salīdzināšana (pamatojoties uz peļņas un zaudējumu pārskatu) ar hipotētisko ienākumu līmeni gadījumā, ja nelikumīgais atbalsts nebūtu piešķirts;
 - ir iespējamās situācijas, kad prasītājam nodarīto zaudējumu apjoms pārsniedz zaudēto peļņu. Tas varētu būt, piemēram, gadījumos, kad nelikumīgā atbalsta piešķiršanas rezultātā prasītājs ir spiests pārtraukt uzņēmējdarbību (piemēram, kļūstot maksātnespējīgs).
48. Iespēja pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu principā ir neatkarīga no jebkuras Iestādes paralēlas izmeklēšanas, kas ir saistīta ar to pašu atbalsta pasākumu. Šāda notiekoša izmeklēšana neatbrīvo valsts tiesu no pienākuma aizsargāt individuālās tiesības saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu⁽⁷³⁾. Tā kā prasītājs var būt spējīgs pierādīt, ka tas ir cietis zaudējumus no priekšlaicīgi īstenota atbalsta un jo īpaši no labuma guvēja nelikumīgās laika priekšrocības, veiksmīgas zaudējumu atlīdzināšanas prasības nav izslēgtas arī gadījumos, kad līdz valsts tiesas lēmuma pieņemšanai Iestāde jau ir paspējusi apstiprināt atbalsta piešķiršanu⁽⁷⁴⁾.
49. Valsts procesuālās normas dažkārt dod iespēju valsts tiesai pašauties uz pamatotām aplēsēm, lai noteiktu zaudējumu faktisko apjomu, kas jāatlīdzina prasītājam. Šādos gadījumos un ievērojot efektivitātes principu⁽⁷⁵⁾, šādu novērtējumu izmantošana iespējama arī saistībā ar zaudējumu atlīdzināšanas prasībām, kas radušās saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu. Tas var būt noderīgs instruments valstu tiesām, kuras saskaras ar grūtībām, aprēķinot nodarītos zaudējumus.

⁽⁶⁸⁾ E-9/97 *Erla María Sveinbjörnsdóttir* pret Íslandi, 68.–69. punkts; un lieta E-4/01, *Karl K. Karlsson* pret Íslandi, 38. punkts. Par iesaistīto iestāžu rīcības brīvības pakāpes ietekmi skatīt arī apvienotās lietas C-46/93 un C-48/93, *Brasserie du Pêcheur un Factortame*, 1996, ECR I-1029, 55. punkts; lietu C-278/05, *Robins* un citi, 2007, ECR I-1053, 71. punkts; lietu C-424/97, *Haim*, 2000, ECR I-5123, 38. punkts; un lietu C-5/94, *Hedley Lomas*, 1996, ECR I-2553, 28. punkts.

⁽⁶⁹⁾ Lieta E-9/97, *Erla María Sveinbjörnsdóttir* pret Íslandi, 69. punkts; lieta E-4/01, *Karl K. Karlsson* pret Íslandi, 38. punkts. Skatīt arī apvienotās lietas C-46/93 un C-48/93, *Brasserie du Pêcheur un Factortame*, 56. punkts.

⁽⁷⁰⁾ Lai gan Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punkta pārkāpumi kopumā ir uzskatāmi par pietiekami būtiskiem, pastāv izņēmuma gadījumi, kuri kavē zaudējumu atlīdzināšanas prasības. Šādos gadījumos nosacījums par pietiekami būtisku pārkāpumu var nebūt izpildīts. Skatīt iepriekš 32. un 33. punktu.

⁽⁷¹⁾ Skatīt 1.4.1. iedaļu turpmāk.

⁽⁷²⁾ Apvienotās lietas C-46/93 un C-48/93, *Brasserie du Pêcheur un Factortame*, 87. un 90. punkts.

⁽⁷³⁾ Lieta C-39/94, *SFEI* un citi, 44. punkts.

⁽⁷⁴⁾ Lieta C-199/06, *CELF un Ministre de la Culture et de la Communication*, 53. un 55. punkts.

⁽⁷⁵⁾ Skatīt 1.4.1. iedaļu turpmāk.

50. EEZ tiesībās paredzētie zaudējumu atlīdzināšanas prasību tiesiskie priekšnosacījumi, kā arī jautājumi par zaudējumu aprēķināšanu var būt par pamatu lūgumiem pēc Iestādes palīdzības saskaņā ar šīs nodaļas 2. iedaļu.

1.2.5. Zaudējumu atlīdzināšanas prasības pret labuma guvēju

51. Kā jau iepriekš aprakstīts, potenciālie prasītāji ir tiesīgi iesniegt zaudējumu atlīdzināšanas prasības pret iestādi, kas piešķirusi valsts atbalstu. Tomēr pastāv arī situācijas, kad prasītājs izvēlas pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu tieši no labuma guvēja.
52. Tā kā Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punkts valsts atbalsta saņēmējam nekādus tiešus pienākumus neuzliek, EEZ tiesību akti nedod pamatu šādām prasībām⁽⁷⁶⁾. Taču tas nekādā veidā nemazina iespēju uzvarēt tiesas procesu par zaudējumu atlīdzināšanu, kas uzsākts pret labuma guvēju, pamatojoties uz valsts materiālajām tiesībām. Šajā kontekstā potenciālajiem prasītājiem ir jāizmanto valsts tiesību akti, kuri nosaka ārpuslīgumisko atbildību⁽⁷⁷⁾.

1.2.6. Pagaidu pasākumi

53. Valstu tiesu pienākums par nepieciešamo tiesisko seku nodrošināšanu saistībā ar pārtraukšanas saistību pārkāpumiem neaprobežojas ar galīgā sprieduma pieņemšanu. Kā daļa no valstu tiesu lomas saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu ir pagaidu pasākumu noteikšana gadījumos, kad tie nepieciešami, lai aizsargātu individuālās tiesības⁽⁷⁸⁾ un Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punkta efektivitāti.
54. Valstu tiesu tiesības pieņemt pagaidu pasākumus var būt ļoti nozīmīgas iesaistītajām personām gadījumos, kad ir nepieciešams ātrs noregulējums. Pateicoties valstu tiesu spējai ātri rīkoties cīņā pret nelikumīgu atbalstu, to tuvumam un dažādiem to rīcībā esošiem līdzekļiem, šīs tiesas ir labā pozīcijā, lai veiktu pagaidu pasākumus gadījumos, kad nelikumīgs atbalsts jau ir vai arī drīz tiks izmaksāts.
55. Visvienkāršākās ir tās lietas, kurās nelikumīgais atbalsts vēl nav izmaksāts, taču pastāv risks, ka to var izmaksāt valsts tiesas procesa laikā. Šādos gadījumos valsts tiesas pienākums novērst Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punkta pārkāpumu⁽⁷⁹⁾ var ietvert prasību izdot pagaidu rīkojumu par nelikumīgās izmaksas novēršanu līdz brīdim, kad lieta pēc būtības tiek atrisināta.
56. Gadījumos, kad nelikumīgais maksājums jau ir veikts, valstu tiesām saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu parasti jāpieprasa atbalsta atgūšana pilnā apmērā (tostarp nelikumīgā atbalsta procentu atgūšanu). Ievērojot efektivitātes principu⁽⁸⁰⁾, valsts tiesa šo rīkojumu nedrīkst atlikt, nepamatoti novilcinot tiesas procesu. Šādas novilcināšanas ietekmētu ne tikai individuālās tiesības, kuras aizsargātas ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu, bet arī tiešā veidā palielinātu kaitējumu konkurencei, ko izraisa atbalsta nelikumība.
57. Tomēr neatkarīgi no šā vispārējā pienākuma ir iespējami apstākļi, kad valsts tiesa nevar pieņemt galīgo spriedumu tik ātri kā parasti. Šādos gadījumos valsts tiesai saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu ir pienākums aizsargāt individuālās tiesības, izmantojot visus saskaņā ar spēkā esošo valsts procesuālo tiesību sistēmu tai pieejamos pagaidu pasākumus, lai vismaz provizoriski pārtrauktu konkurenci graujošās sekas, kuras izraisa atbalsts ("pagaidu atgūšana")⁽⁸¹⁾. Valsts procesuālo normu piemērošana šajā saistībā ir pakļauta līdzvērtības un efektivitātes prasībām⁽⁸²⁾.
58. Ja, balstoties uz EBTA tiesas un Eiropas Kopienas tiesu judikatūru un Iestādes praksi, valsts tiesnesis ir guvis pietiekamu *prima facie* pārliecību, ka attiecīgais pasākums ietver nelikumīgu valsts atbalstu, visnoderīgākais tiesiskās aizsardzības līdzeklis, pēc Iestādes uzskatiem un ievērojot valsts procesuālās tiesības, ir rīkojuma izdošana par nelikumīgā atbalsta un tā procentu ieskaitīšanu bloķētā kontā līdz brīdim, kad lieta pēc būtības tiek atrisināta. Ja nelikumīgums tiek pierādīts, galīgajā spriedumā valsts tiesa liktu bloķētajā kontā esošos līdzekļus pārskaitīt atpakaļ iestādei, kas piešķirusi valsts atbalstu, vai, pretējā gadījumā, šos līdzekļus liktu piešķirt labuma guvējam.
59. Pagaidu atgūšana var būt ļoti efektīvs instruments arī gadījumos, kad valsts tiesas process notiek paralēli Iestādes izmeklēšanai⁽⁸³⁾. Notiekošā izmeklēšana, ko veic Iestāde, neatbrīvo valsts tiesu no pienākuma aizsargāt individuālās tiesības saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu⁽⁸⁴⁾. Tāpēc valsts tiesa

⁽⁷⁶⁾ Lieta C-39/94, *SFEI* un citi, 72.–74. punkts.

⁽⁷⁷⁾ Lieta C-39/94, *SFEI* un citi, 75. punkts.

⁽⁷⁸⁾ Lieta C-354/90, *Fédération Nationale du Commerce Extérieur des Produits Alimentaires* un citi pret Franciju, 12. punkts; lieta C-39/94, *SFEI* un citi, 52. punkts; un lieta C-368/04, *Transalpine Ölleitung in Österreich*, 46. punkts.

⁽⁷⁹⁾ Skatīt iepriekš 1.2.1. iedaļu.

⁽⁸⁰⁾ Skatīt 1.4.1. iedaļu turpmāk.

⁽⁸¹⁾ Skatīt arī lietu C-39/94, *SFEI* un citi, 52. punkts; un lietu C-368/04, *Transalpine Ölleitung in Österreich*, 46. punkts.

⁽⁸²⁾ Skatīt 1.4.1. iedaļu turpmāk.

⁽⁸³⁾ Norādījumus par pagaidu pasākumiem atgūšanas lietās skatīt 1.3.1. iedaļā turpmāk.

⁽⁸⁴⁾ Lieta C-39/94, *SFEI* un citi, 44. punkts.

nedrīkst vienkārši atlikt tiesas procesu līdz brīdim, kad Iestāde pieņem lēmumu, un uz to laiku saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu prasītāja tiesības atstāt neaizsargātas. Gadījumos, kad valsts tiesa vēlas sagaidīt Iestādes saderības izvērtēšanas iznākumu pirms galīgā un neatgriezeniskā atgūšanas rīkojuma pieņemšanas, tai ir jāpieņem attiecīgi pagaidu pasākumi. Arī šajā gadījumā rīkojums par līdzekļu uzglabāšanu bloķētā kontā būtu piemērots tiesiskās aizsardzības līdzeklis. Ir iespējami šādi varianti:

- a) Iestāde pasludina atbalstu par nesaderīgu, valsts tiesa liek bloķētajā kontā esošos līdzekļus pārskaitīt atpakaļ iestādei, kas piešķīra valsts atbalstu (atbalsta summa un nelikumīgā atbalsta procenti);
- b) Iestāde pasludina atbalstu par saderīgu, tādējādi valsts tiesa ir atbrīvota no EEZ tiesībās ietvertā pienākuma pieprasīt atbalsta atgūšanu pilnā apmērā⁽⁸⁵⁾. Tādā gadījumā valsts tiesa saskaņā ar valsts tiesību aktiem⁽⁸⁶⁾ var lemt par faktiskā atbalsta apjoma atdošanu labuma guvējam. Tomēr, kā aprakstīts šīs nodaļas 1.2.3. iedaļā, valsts tiesai tik un tā ir jāpilda pienākums īstenot Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu, pieprasot nelikumīgā atbalsta procentu atgūšanu⁽⁸⁷⁾. Tāpēc šos nelikumīgā atbalsta procentus būs jāmaksā iestādei, kas piešķīra valsts atbalstu.

1.3. Valstu tiesu loma saistībā ar negatīvu EBTA Uzraudzības iestādes lēmumu izpildi, kuri paredz atgūšanu

60. Valstu tiesas var saskarties ar problēmām, kas saistītas ar valsts atbalstu, arī lietās, kurās Iestāde jau ir lēmusi par atgūšanu. Lai gan lielākā daļa lietu būs tiesas procesi par valsts atgūšanas rīkojuma anulēšanu, tomēr arī trešās personas var pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu no valsts iestādēm par Iestādes atgūšanas lēmuma neizpildi.

1.3.1. Valsts atgūšanas rīkojuma pamatotības apstrīdēšana

61. Saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola II daļas 14. panta 3. punktu EBTA valstīm ir jāīsteno atgūšanas lēmumi bez kavēšanās. Atgūšana notiek saskaņā ar valsts tiesību aktos paredzētajām procedūrām, ja tās nodrošina tūlītēju un efektīvu atgūšanas lēmuma izpildi. Gadījumos, kad valsts procesuālo tiesību norma nepieļauj tūlītēju un/vai efektīvu atgūšanu, valsts tiesai šī norma nav jāpiemēro⁽⁸⁸⁾.
62. Atgūšanas rīkojumu pamatotība, kurus izdevušas valsts iestādes, lai īstenotu Iestādes atgūšanas lēmumu, var tikt apstrīdēta valsts tiesā. Noteikumi, kas regulē šādus tiesas procesus, ir sīki izklāstīti EBTA Uzraudzības iestādes Valsts atbalsta pamatnostādņu nodaļā par nelikumīga un nesaderīga valsts atbalsta atgūšanu⁽⁸⁹⁾, kuras galvenie principi ir apkopoti turpmāk tekstā.
63. Īpaši svarīgi ir tas, ka valsts tiesas procesos nevar apstrīdēt pamatā esošā Iestādes lēmuma spēkā esību gadījumos, kad pats prasītājs būtu varējis nepastarpināti apstrīdēt konkrēto lēmumu tieši EBTA tiesā⁽⁹⁰⁾. Tas nozīmē arī to, ka gadījumos, kad apstrīdēšana būtu iespējama saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 36. pantu, valsts tiesa nevar atlikt atgūšanas lēmuma izpildi, pamatojoties uz argumentiem, kas saistīti ar Iestādes lēmuma spēkā esību⁽⁹¹⁾.
64. Gadījumos, kad nav skaidrs, ka prasītājs var iesniegt prasību par anulēšanu atbilstīgi Uzraudzības un Tiesas nolīguma 36. pantam (piemēram, tādēļ, ka pasākums bija atbalsta shēma ar plašu pārklājumu, attiecībā uz kuru prasītājs var nespēt pierādīt, ka pasākums viņu skar personīgi), valsts tiesai principā jāpiedāvā tiesiska aizsardzība. Šādos gadījumos, kad prasība attiecas uz Iestādes lēmuma pamatotību un likumību, valsts tiesai ir jāizmanto Uzraudzības un Tiesas nolīguma 34. pantā paredzētā procedūra.

⁽⁸⁵⁾ Lieta C-199/06, *CELF un Ministre de la Culture et de la Communication*, 46. un 55. punkts.

⁽⁸⁶⁾ Skatīt iepriekš 35. punktu.

⁽⁸⁷⁾ Lieta C-199/06, *CELF un Ministre de la Culture et de la Communication*, 52. un 55. punkts.

⁽⁸⁸⁾ Lieta C-232/05, Komisija pret Franciju (*Scott*), 49.–53. punkts.

⁽⁸⁹⁾ Vēl nav publicēta. Šī nodaļa atbilst Komisijas paziņojumam – Ceļā uz Komisijas lēmumu efektīvu izpildi, kuros dalībvalstīm tiek uzdots atgūt nelikumīgu un nesaderīgu valsts atbalstu (OV C 272, 15.11.2007., 4. lpp.).

⁽⁹⁰⁾ Skatīt 25. zemsvītras piezīmē citētās atsaucēs.

⁽⁹¹⁾ Lieta C-232/05, Komisija pret Franciju (*Scott*), 59. un 60. punkts.

65. Šādos apstākļos pagaidu noregulējuma piešķiršana tiek pakļauta ļoti stingrām juridiskajām prasībām, kuras Eiropas Kopienu Tiesā ir definējusi "Zuckerfabrik" ⁽⁹²⁾ un "Atlanta" ⁽⁹³⁾ judikatūrā: valsts tiesa drīkst atlikt uz laiku atgūšanas rīkojumus tikai ar šādiem nosacījumiem: i) tiesai ir nopietnas šaubas attiecībā uz tiesību akta spēkā esību. Ja apstrīdētā tiesību akta spēkā esība nav jau tiesvedības priekšmets EBTA tiesā, tai ir jāpaļaujas uz Uzraudzības un Tiesas nolīguma 34. pantā paredzēto procedūru; ii) ir jābūt steidzamībai tajā ziņā, ka pagaidu noregulējums ir nepieciešams, lai novērstu nopietnu un nelabojamu kaitējumu, ko nodara pusei, kas pieprasa aizsardzību; un iii) tiesai ir pienācīgi jāņem vērā EEZ intereses. Izvērtējot visus šos nosacījumus, valsts tiesai ir jāievēro jebkurš EBTA tiesas nolēmums par Iestādes lēmuma likumību vai par pagaidu noregulējuma piemērošanu EEZ līmenī ⁽⁹⁴⁾.

1.3.2. Zaudējumu atlīdzināšana saistībā ar atgūšanas lēmuma neizpildi

66. Līdzīgi kā pārtraukšanas saistību pārkāpumi, arī tas, ka EBTA valsts iestādes neievēro Iestādes atgūšanas lēmumu saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola II daļas 14. pantu, var, pēc Iestādes uzskata, būt par iemeslu zaudējumu atlīdzināšanas prasībām saskaņā ar EBTA tiesas judikatūru ⁽⁹⁵⁾. Iestāde uzskata, ka šādu zaudējumu atlīdzināšanas prasību izskatīšana atspoguļo iepriekš izklāstītos principus par pārtraukšanas saistību pārkāpumiem ⁽⁹⁶⁾. Tas ir tādēļ, ka: i) EBTA valsts atgūšanas pienākums ir vērsts uz to pašu individuālo tiesību aizsargāšanu, kuras aizsargā arī pārtraukšanas saistības, un ii) Iestādes atgūšanas lēmumi neatstāj valsts iestādēm nekādu rīcības brīvību; tādēļ atgūšanas pienākuma pārkāpumi principā ir uzskatāmi par pietiekami būtiskiem. Tādējādi zaudējumu atlīdzināšanas prasības veiksmīgs iznākums par Iestādes atgūšanas lēmuma neīstenošanu arī būs atkarīgs no tā, vai prasītājs spēs pierādīt, ka viņš ir cietis zaudējumus tieši no novēlotās atbalsta atgūšanas ⁽⁹⁷⁾.

1.4. Procesuālās normas un tiesiskais statuss valstu tiesās

1.4.1. Vispārīgie principi

67. Valstu tiesām ir pienākums īstenot pārtraukšanas saistības un aizsargāt privātpersonu tiesības pret nelikumīgu valsts atbalstu. Principā valsts procesuālās normas attiecas uz šādām procedūrām ⁽⁹⁸⁾. Tomēr valsts tiesību normu piemērošana šādos apstākļos ir pakļauta diviem galvenajiem nosacījumiem:

- a) valsts procesuālās normas, kas attiecas uz prasībām saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu, nedrīkst būt mazāk labvēlīgas par tām, kuras attiecas uz prasībām saskaņā ar valsts tiesību aktiem (līdzvērtības princips) ⁽⁹⁹⁾; un
- b) valsts procesuālās normas nedrīkst padarīt ar EEZ tiesību aktiem piešķirto tiesību izmantošanu pārmērīgi grūtu vai praktiski neiespējamu (efektivitātes princips) ⁽¹⁰⁰⁾.

68. Kopumā valstu tiesām ir jāatsakās no valsts procesuālo normu piemērošanas, ja pretējā gadījumā tiktu pārkāpti 67. punktā minētie principi.

1.4.2. Tiesiskais statuss

69. Efektivitātes princips tiešā veidā ietekmē iespējamo prasītāju statusu valstu tiesās saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu. Šajā sakarā EEZ tiesību akti nosaka, ka valsts noteikumi par tiesisko statusu nemazina tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību ⁽¹⁰¹⁾. Tāpēc valsts noteikumi nedrīkst tiesisko statusu attiecināt tikai uz labuma guvēja konkurentiem ⁽¹⁰²⁾. Trešajām personām, kuras nav ietekmējuši atbalsta pasākuma izraisītie konkurences izkropļojumi, arī var būt pietiekama dažāda rakstura juridiskā interese (kā atzīts nodokļu lietās) uzsākt procesu valsts tiesā ⁽¹⁰³⁾.

⁽⁹²⁾ Apvienotās lietas C-143/88 un C-92/89, *Zuckerfabrik Süderdithmarschen* un *Zuckerfabrik Soest* pret *Hauptzollamt Itzehoe* un *Hauptzollamt Paderborn*, 1991, ECR I-415, 33. punkts.

⁽⁹³⁾ Lieta C-465/93, *Atlanta Fruchthandelsgesellschaft* un citi pret *Bundesamt für Ernährung und Forstwirtschaft*, 1995, ECR I-3761, 51. punkts.

⁽⁹⁴⁾ Lai saņemtu papildu norādījumus, sal., ar 57. punktu Iestādes Valsts atbalsta pamatnostādņu nodaļā par nelikumīga un nesaderīga valsts atbalsta atgūšanu.

⁽⁹⁵⁾ Lieta E-9/97, *Erla María Sveinbjörnsdóttir* pret Íslandi, 59.–63. un 66.–69. punkts; un lieta E-4/01, *Karl K. Karlsson* pret Íslandi, 32., 37.–38., 40. un 47. punkts.

⁽⁹⁶⁾ Skatīt iepriekš 1.2.4. iedaļu.

⁽⁹⁷⁾ Skatīt iepriekš 46.–49. punktu.

⁽⁹⁸⁾ Lieta C-368/04, *Transalpine Ölleitung in Österreich*, 45. punkts; un lieta C-526/04, *Laboratoires Boiron*, 2006, ECR I-7529, 51. punkts.

⁽⁹⁹⁾ Lieta E-4/01, *Karl K. Karlsson* pret Íslandi, 33. punkts. Skatīt arī lietu C-368/04, *Transalpine Ölleitung in Österreich*, 45. punkts; apvienotās lietas C-392/04 un C-422/04, *i-21 Vācija*, 2006, ECR I-8559, 57. punkts; un lieta 33/76, *Rewe*, 1976, ECR 1989., 5. punkts.

⁽¹⁰⁰⁾ Lieta E-4/01, *Karl K. Karlsson* pret Íslandi, 33. punkts. Skatīt arī lietu C-368/04, *Transalpine Ölleitung in Österreich*, 45. punkts; lieta C-174/02, *Streekgewest*, 2005, ECR I-85, 18. punkts; un lieta 33/76, *Rewe*, 5. punkts.

⁽¹⁰¹⁾ Lieta C-174/02, *Streekgewest*, 18. punkts.

⁽¹⁰²⁾ Lieta C-174/02, *Streekgewest*, 14.–21. punkts.

⁽¹⁰³⁾ Lieta C-174/02, *Streekgewest*, 19. punkts.

1.4.3. *Statusa problēmas nodokļu lietās*

70. Iepriekš citētā judikatūra ir īpaši svarīga gadījumos, kad valsts atbalsts ir piešķirts kā atbrīvojums no nodokļiem un citām finansiālajām saistībām. Šādos gadījumos personas, kuras negūst labumu no tā paša nodokļu atbrīvojuma, var apstrīdēt savu nodokļu nastu, pamatojoties uz Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu⁽¹⁰⁴⁾.
71. Tomēr, trešās personas – nodokļu maksātāji – var izmantot pārtraukšanas saistības tikai gadījumos, kad viņu pašu nodokļu maksājums ir nelikumīgā valsts atbalsta pasākuma neatņemama daļa⁽¹⁰⁵⁾. Tas ir gadījumā, kad saskaņā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktiem nodokļu ienākumi ir paredzēti tikai nelikumīgā valsts atbalsta finansēšanai un tie tieši ietekmē valsts atbalsta apjomu, kas piešķirts, pārkāpjot Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu⁽¹⁰⁶⁾.
72. Ja ir piešķirti atbrīvojumi no vispārējiem nodokļiem, iepriekš minētie kritēriji parasti netiek izpildīti. Uzņēmums, kas ir atbildīgs par šādu nodokļu nomaksu, parasti nevar ierosināt prasību par to, ka kāda cita uzņēmuma atbrīvojums no nodokļiem saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu ir nelikumīgs⁽¹⁰⁷⁾. No iedibinātās Eiropas Kopienas Tiesas judikatūras izriet arī tas, ka nelikumīgas atbrīvošanas no nodokļiem attiecināšana arī uz prasītāju nav piemērots tiesiskās aizsardzības līdzeklis Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punkta pārkāpumu gadījumā. Šāds līdzeklis nevis novērstu nelikumīgā atbalsta pret konkurenci vērsto ietekmi, bet gan gluži otrādi – stiprinātu to⁽¹⁰⁸⁾.

1.4.4. *Pierādījumu vākšana*

73. Efektivitātes princips var ietekmēt arī pierādījumu vākšanas procesu. Piemēram, gadījumos, kad prasītāja iesniegtās prasības pamatošana ir neiespējama vai ļoti apgrūtināta attiecīgās prasības pierādījumu nastas dēļ (piemēram, tāpēc, ka nepieciešamie dokumentārie pierādījumi nav tā rīcībā), valsts tiesai ir jāizmanto visi saskaņā ar valsts procesuālajām normām pieejamie līdzekļi, lai prasītājam sniegtu piekļuvi šiem pierādījumiem. Tostarp valsts tiesību aktos paredzētajos gadījumos valsts tiesai var būt pienākums likt atbildētājam vai trešajai personai nodot nepieciešamos dokumentus prasītāja rīcībā⁽¹⁰⁹⁾.

2. EBTA UZRAUDZĪBAS IESTĀDES ATBALSTS VALSTU TIESĀM

74. EEZ līguma 3. pants, kas veidots pēc EK līguma 10. panta parauga, uzliek līgumslēdzējām pusēm pienākumu veikt visus atbilstošos pasākumus, lai nodrošinātu to saistību izpildi, kuras izriet no EEZ līguma, un veicinātu sadarbību šā līguma ietvaros⁽¹¹⁰⁾. Balstoties uz Eiropas Kopienas Tiesas judikatūru, EK līguma 10. pants paredz, ka Komisijai ir jāpalīdz valstu tiesām gadījumos, kad tās piemēro Kopienas tiesības⁽¹¹¹⁾. Savukārt valstu tiesām var nākties palīdzēt Komisijai tās uzdevumu pildīšanā⁽¹¹²⁾. Iestāde uzskata, ka saskaņā ar atbilstošo EEZ līguma 3. pantu un Uzraudzības un Tiesas nolīguma 2. pantu tai ir līdzīgs godīgas sadarbības pienākums pret EBTA valstu tiesām.
75. Ņemot vērā galveno lomu, ko valstu tiesas pilda saistībā ar valsts atbalsta noteikumu īstenošanu, Iestādei ir jāsniedz valstu tiesām palīdzība gadījumos, kad tiesas uzskata šādu palīdzību par nepieciešamu, lai pieņemtu lēmumu izskatāmajā lietā. Lai arī EBTA Uzraudzības iestādes Valsts atbalsta pamatnostādņu iepriekšējā nodaļā par sadarbību starp valstu tiesām un Iestādi valsts atbalsta jomā⁽¹¹³⁾ valstu tiesām jau bija piedāvāta iespēja lūgt Iestādei

⁽¹⁰⁴⁾ Īpašas nodokļu nastas uzlikšana konkrētām nozarēm vai ražotājiem arī var būt valsts atbalsts par labu citiem uzņēmumiem, skatīt lietu C-487/06 P, *British Aggregates Association* pret Komisiju, 2008. gada 22. decembra spriedums, vēl nav publicēts, 81.–86. punkts.

⁽¹⁰⁵⁾ Lieta C-174/02, *Streekgewest*, 19. punkts.

⁽¹⁰⁶⁾ Apvienotās lietas C-393/04 un C-41/05, *Air Liquide*, 46. punkts; apvienotās lietas no C-266/04 līdz C-270/04, C-276/04 un no C-321/04 līdz C-325/04, *Casino France* un citi, 2005, ECR I-9481, 40. punkts; un lieta C-174/02, *Streekgewest*, 26. punkts.

⁽¹⁰⁷⁾ Apvienotās lietas C-393/04 un C-41/05, *Air Liquide*, 48. punkts; un apvienotās lietas no C-266/04 līdz C-270/04, C-276/04 un no C-321/04 līdz C-325/04, *Casino France* un citi, 43. un 44. punkts.

⁽¹⁰⁸⁾ Apvienotās lietas C-393/04 un C-41/05, *Air Liquide*, 45. punkts.

⁽¹⁰⁹⁾ Lieta C-526/04, *Laboratoires Boiron*, 55. un 57. punkts.

⁽¹¹⁰⁾ Šajā kontekstā skatīt arī Uzraudzības un Tiesas nolīguma 2. pantu, kurā noteikts, ka "EBTA valstis veic visus atbilstošos pasākumus – gan vispārējus, gan konkrētus –, lai nodrošinātu to saistību izpildi, kas izriet no šā nolīguma. Tās atturas no visiem pasākumiem, kas varētu traucēt šā nolīguma mērķu sasniegšanai."

⁽¹¹¹⁾ Lieta C-39/94, *SFEI* un citi, 50. punkts; 1990. gada 13. jūlija rīkojums lietā C-2/88, *Imm. Zwartveld* un citi, 1990, ECR I-3365, 16.–22. punkts; un lieta C-234/89, *Delimitis* pret *Henninger Bräu*, 1991, ECR I-935, 53. punkts.

⁽¹¹²⁾ Lieta C-94/00, *Roquette Frères*, 2002, ECR I-9011, 31. punkts.

⁽¹¹³⁾ OV L 274, 26.10.2000., 19. lpp. un EEZ papildinājums Nr. 48, 26.10.2000., 33. lpp. Šī nodaļa atbilst Komisijas paziņojumam par sadarbību starp valstu tiesām un Komisiju valsts atbalsta jomā (OV C 312, 23.11.1995., 8. lpp.).

palīdzību, tiesas šo iespēju ir reti izmantojušas. Tāpēc Iestāde vēlas vēlreiz mēģināt nodibināt ciešāku sadarbību ar valstu tiesām, nodrošinot praktiskākus un lietotājiem draudzīgākus atbalsta mehānismus. To darot, tā smeļas iedvesmu no Iestādes paziņojuma par sadarbību starp EBTA Uzraudzības iestādi un EBTA valstu tiesām, piemērojot EEZ līguma 53. un 54. pantu⁽¹¹⁴⁾.

76. Iestādes atbalsts valstu tiesām var izpausties divos dažādos veidos:

- a) valsts tiesa var lūgt Iestādi nodot tās rīcībā esošu svarīgu informāciju (skatīt šīs nodaļas 2.1. iedaļu);
- b) valsts tiesa var lūgt Iestādes atzinumu par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu (skatīt šīs nodaļas 2.2. iedaļu).

77. Sniedzot atbalstu valstu tiesām, Iestādei ir jāpilda dienesta noslēpuma ievērošanas pienākums un jānodrošina savas darbības un neatkarības aizsardzība⁽¹¹⁵⁾. Pildot pienākumu attiecībā pret valstu tiesām saskaņā ar EEZ līguma 3. pantu, Iestādei ir jāpaliek neitrālai un objektīvai. Tā kā Iestādes palīdzība valstu tiesām ir daļa no tās pienākuma aizsargāt sabiedrības intereses, tai nav nekāda nolūka nodrošināt valsts tiesā izskatāmā lietā iesaistīto pušu privātās intereses. Tāpēc Iestāde neuzklausa nevienu no valsts tiesas procesā iesaistītajām pusēm saistībā ar savu palīdzību valsts tiesai.

78. Atbalsts, kas tiek piedāvāts valstu tiesām saskaņā ar šo nodaļu, ir brīvprātīgs un neskar valsts tiesas iespēju lūgt EBTA tiesai sniegt konsultatīvu atzinumu attiecībā uz EEZ tiesību aktu interpretāciju vai spēkā esību saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 34. pantu.

2.1. Informācijas nodošana valstu tiesām

79. Iestādes pienākums sniegt valstu tiesām palīdzību saistībā ar valsts atbalsta noteikumu piemērošanu ietver arī uzdevumu nodot valstu tiesām būtisku informāciju, kas ir tās rīcībā⁽¹¹⁶⁾.

80. Cita starpā valsts tiesa var lūgt Iestādei sniegt turpmāk minēto informāciju:

- a) informāciju par notiekošu Iestādes procedūru; cita starpā tā var ietvert informāciju par to, vai Iestādē ir ierosināta procedūra par konkrētu atbalsta pasākumu, vai par konkrētu atbalsta pasākumu ir laicīgi paziņots saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu, vai Iestāde ir uzsākusi oficiālu izmeklēšanu un vai Iestāde jau ir pieņēmusi lēmumu⁽¹¹⁷⁾. Gadījumos, kad lēmums vēl nav pieņemts, valsts tiesa var lūgt Iestādi sniegt informāciju par to, kad šis lēmums varētu tikt pieņemts;
- b) turklāt valstu tiesas var lūgt Iestādi nodot tās rīcībā esošus dokumentus. Šie dokumenti var būt esošo Iestādes lēmumu kopijas, ciktāl šie lēmumi vēl nav publicēti Iestādes tīmekļa vietnē, faktiskie dati, statistika, tirgus pētījumi un ekonomiskā analīze.

81. Lai nodrošinātu efektīvu sadarbību ar valstu tiesām, informācijas pieprasījumi tiks apstrādāti pēc iespējas ātrāk. Iestāde centīsies sniegt valsts tiesai prasīto informāciju viena mēneša laikā no pieprasījuma saņemšanas dienas. Gadījumos, kad Iestādei no valsts tiesas nepieciešami papildu paskaidrojumi, šo vienu mēnesi sāk skaitīt no brīža, kad paskaidrojumi tiek saņemti. Gadījumos, kad Iestādei jāapspriežas ar trešajām personām, kuras tiesā veidā ietekmē šādas informācijas nodošana, vienu mēnesi skaitīt sāk no brīža, kad apspriedes ir pabeigtas. Tas tā varētu notikt, piemēram, ar noteikta veida informāciju, kuru iesniegusi privātpersona⁽¹¹⁸⁾, vai arī gadījumos, kad informāciju, kuru ir iesniegusi viena EBTA valsts, pieprasa citas EBTA valsts tiesa.

82. Nododot valstu tiesām informāciju, Iestādei ir jāievēro fiziskām un juridiskām personām sniegtās garantijas saskaņā ar EEZ līguma 122. pantu un Uzraudzības un Tiesas nolīguma 14. pantu⁽¹¹⁹⁾. Uzraudzības un Tiesas nolīguma 14. pantā ir noteikts, ka Iestādes locekļi, ierēdņi un pārējie darbinieki nedrīkst izpaust informāciju, uz kuru attiecas pienākums glabāt dienesta noslēpumu. EEZ līguma 122. pantā noteikts, ka līgumslēdzēju pušu pārstāvji, delegāti un eksperti, kā arī amatpersonas un pārējie darbinieki arī pēc savu pienākumu pildīšanas beigām nedrīkst izpaust informāciju, uz ko attiecas pienākums glabāt dienesta noslēpumus. Tajā skaitā var būt konfidenciāla informācija un komercnoslēpumi.

⁽¹¹⁴⁾ OV C 305, 14.12.2006., 19. lpp., EEZ papildinājums Nr. 62, 14.12.2006., 21. lpp., 15.–30. punkts. Paziņojums atbilst Komisijas paziņojumam par Komisijas un ES dalībvalstu tiesu sadarbību, piemērojot EK līguma 81. un 82. pantu (OV C 101, 27.4.2004., 54. lpp.).

⁽¹¹⁵⁾ 1990. gada 6. decembra rīkojums lietā C-2/88, *Imm. Zwartveld* un citi, 1990, ECR I-4405, 10. un 11. punkts; un lieta T-353/94 *Postbank* pret Komisiju, 1996, ECR II-921, 93. punkts.

⁽¹¹⁶⁾ Lieta C-39/94, *SFEI* un citi, 50. punkts; 1990. gada 13. jūlija rīkojums lietā C-2/88 *Imm. Zwartveld* un citi, 17.–22. punkts; lieta C-234/89, *Delimitis* pret *Henninger Bräu*, 53. punkts; un lieta T-353/94, *Postbank* pret Komisiju, 64. un 65. punkts.

⁽¹¹⁷⁾ Saņemot šo informāciju, valsts tiesa var lūgt regulāri ziņot par jaunākajām izmaiņām attiecībā uz situācijas attīstību.

⁽¹¹⁸⁾ Lieta T-353/94, *Postbank* pret Komisiju, 91. punkts.

⁽¹¹⁹⁾ Lieta C-234/89, *Delimitis* pret *Henninger Bräu*, 53. punkts; un lieta T-353/94, *Postbank* pret Komisiju, 90. punkts.

83. Vienots EEZ līguma 3. un 122. panta un Uzraudzības un Tiesas nolīguma 14. panta skaidrojums nenorāda uz pilnīgu aizliegumu Iestādei nodot valstu tiesām informāciju, uz kuru attiecas pienākums glabāt dienesta noslēpumu. Eiropas Kopienas tiesas ir apstiprinājušas, ka lojālas sadarbības pienākums nosaka to, ka Eiropas Komisijai ir jānodod valsts tiesai jebkura informācija, ko tā pieprasa⁽¹²⁰⁾. Ievērojot šo pašu nostāju, Iestāde uzskata, ka šis nosacījums ietver arī informāciju, uz kuru attiecas pienākums glabāt dienesta noslēpumu.
84. Gadījumos, kad Iestāde ir plānojuši dot valsts tiesai informāciju, uz kuru attiecas pienākums glabāt dienesta noslēpumu, tā atgādina valsts tiesai par EEZ līguma 122. pantā un Uzraudzības un Tiesas nolīguma 14. pantā paredzētajiem pienākumiem. Iestāde lūdz valsts tiesas apstiprinājumu, ka tā var garantēt un garantē šādas konfidencialas informācijas komercnoslēpumu aizsardzību. Gadījumos, kad valsts tiesa nevar dot šādu garantiju, Iestāde nesniedz attiecīgo informāciju⁽¹²¹⁾. Savukārt, ja valsts tiesa šādu garantiju devusi, Iestāde pieprasīto informāciju sniedz.
85. Pastāv arī citi scenāriji, kuru gadījumā Iestāde var atteikties atklāt valsts tiesai kādu informāciju. It īpaši Iestāde var atteikties dot valsts tiesai informāciju gadījumos, kad šāda informācijas nodošana radītu šķēršļus EEZ līguma darbībai. Tas būtu gadījumā, kad informācijas izpaušana apdraudētu Iestādei uzticēto uzdevumu izpildi⁽¹²²⁾ (piemēram, informācija, kas skar Iestādes iekšējo lēmumu pieņemšanas procesu).

2.2. Atzīnumi jautājumos par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu

86. Gadījumos, kad valsts tiesa tiek aicināta piemērot valsts atbalsta noteikumus lietā, kas tiek izskatīta šajā tiesā, tai ir jāievēro visi atbilstošie EEZ noteikumi valsts atbalsta jomā, kā arī pastāvošā EBTA Tiesas un Eiropas Kopienas tiesu judikatūra. Turklāt valsts tiesa var balstīties uz Iestādes lēmumu pieņemšanas praksi, kā arī Iestādes publicētajām pamatnostādnēm par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu. Taču var būt apstākļi, kuros iepriekš minētie līdzekļi nesniedz valsts tiesai pietiekamu palīdzību aktuālo problēmu risināšanā. Ņemot vērā tās pienākumus saskaņā ar EEZ līguma 3. pantu, kā arī svarīgo un sarežģīto lomu, kuru valstu tiesas pilda valsts atbalsta ieviešanā, Iestāde dod valstu tiesām iespēju lūgt tās atzinumu par būtiskiem jautājumiem, kas skar valsts atbalsta noteikumu piemērošanu⁽¹²³⁾.
87. Šādi Iestādes atzīnumi principā var ietvert visus ekonomiskos, faktiskos vai juridiskos jautājumus, kas rodas saistībā ar valsts tiesas procesu⁽¹²⁴⁾. Lietas saistībā ar EEZ tiesību aktu interpretāciju acīmredzami var radīt situāciju, kad valsts tiesa lūdz EBTA tiesai sniegt konsultatīvu atzinumu atbilstīgi Uzraudzības un Tiesas nolīguma 34. pantam.
88. Iestādes atzīnumi cita starpā var būt par šādiem jautājumiem:
- vai konkrētais pasākums var tikt uzskatīts par valsts atbalstu EEZ līguma 61. panta nozīmē un, ja var, tad kā aprēķināt precīzu atbalsta apjomu. Šādi atzīnumi var attiekties uz jebkuru no EEZ līguma 61. pantā minētajiem kritērijiem (t. i., priekšrocības, ko piešķir EBTA valsts vai kas tiek piešķirtas no jebkādiem citiem valsts līdzekļiem, iespējamie konkurences izkropļojumi un ietekme uz tirdzniecību starp līgumslēdzējām pusēm);
 - vai noteikts atbalsta pasākums atbilst konkrētai vispārējai grupu atbrīvojuma regulas prasībai, lai nebūtu nepieciešams individuāls paziņojums un nebūtu piemērojamas pārtraukšanas saistības saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu;
 - vai uz noteiktu atbalsta pasākumu attiecas īpaša atbalsta shēma, par kuru ir paziņots un kuru ir apstiprinājis Iestāde, vai arī tas citādi ir uzskatāms par esošo atbalstu. Arī šādos gadījumos pārtraukšanas saistības saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu netiek piemērotas;
 - vai pastāv ārkārtas apstākļi (kā minēts Eiropas Kopienas Tiesas "SFEI" spriedumā⁽¹²⁵⁾), kas neļautu valsts tiesai saskaņā ar EEZ tiesībām pieprasīt atbalsta atgūšanu pilnā apmērā;
 - gadījumos, kad valsts tiesai ir jāpieprasa procentu atmaksa, tā var lūgt Iestādei palīdzību attiecībā uz procentu aprēķināšanu un piemērojamo procentu likmi;
 - EEZ tiesībās paredzētie zaudējumu atlīdzināšanas prasību tiesiskie priekšnosacījumi un problēmas, kas saistītas ar radīto zaudējumu aprēķināšanu.

⁽¹²⁰⁾ Lieta T-353/94, *Postbank* pret Komisiju, 64. punkts; un 1990. gada 13. jūlija rīkojums lietā C-2/88, *Imm. Zwartveld* un citi, 16.–22. punkts.

⁽¹²¹⁾ Lieta T-353/94, *Postbank* pret Komisiju, 93. punkts; un 1990. gada 6. decembra rīkojums lietā C-2/88, *Imm. Zwartveld* un citi, 10. un 11. punkts.

⁽¹²²⁾ 1990. gada 6. decembra rīkojums lietā C-2/88 *Imm. Zwartveld* un citi, 11. punkts; lieta C-275/00 *First un Franex*, 2002, ECR I-10943, 49. punkts; un lieta T-353/94 *Postbank* pret Komisiju, 93. punkts.

⁽¹²³⁾ Skatīt lietu C-39/94, *SFEI* un citi, 50. punkts.

⁽¹²⁴⁾ Tomēr lūdzam ņemt vērā turpmāko 89. punktu.

⁽¹²⁵⁾ Lieta C-39/94, *SFEI* un citi, 70. un 71. punkts, kas atsaucas uz ģenerālvokāta *Jacobs* atzinumu šajā lietā, un 73.–75. punkts; skatīt arī lietu 223/85, *RSV* pret Komisiju, 1987, ECR 4617, 17. punkts; un lietu C-5/89, *Komisija* pret Vāciju, 1990, ECR I-3437, 16. punkts.

89. Kā iepriekš minēts 17. punktā, atbalsta pasākuma saderības ar EEZ līgumu izvērtēšana saskaņā ar EEZ līguma 61. panta 2. un 3. punktu ir Iestādes ekskluzīvā kompetencē. Valstu tiesas nav kompetentas izvērtēt atbalsta pasākuma saderību. Lai gan Iestāde tāpēc nevar sniegt atzinumus par saderību, tas neliedz valsts tiesai pieprasīt procesuālo informāciju attiecībā uz to, vai Iestāde jau izvērtē konkrēta atbalsta pasākuma saderību (vai plāno to darīt) un, ja izvērtē, kad varētu tikt pieņemts lēmums ⁽¹²⁶⁾.
90. Sniedzot atzinumu, Iestāde aprobežojas ar prasītās faktiskās informācijas vai ekonomisko vai juridisko precizējumu sniegšanu valsts tiesai, neizskatot tajā izskatāmo lietu pēc būtības. Turklāt Iestādes atzinums valsts tiesai nav juridiski saistošs.
91. Lai padarītu sadarbību ar valstu tiesām pēc iespējas efektīvāku, lūgumi pēc Iestādes atzinuma tiks izskatīti pēc iespējas ātrāk. Iestāde centīsies sniegt valsts tiesai prasīto atzinumu četru mēnešu laikā no pieprasījuma saņemšanas dienas. Gadījumos, kad Iestādei no valsts tiesas nepieciešami papildu paskaidrojumi saistībā ar saņemto pieprasījumu, šos četrus mēnešus sāk skaitīt no brīža, kad paskaidrojumi saņemti.
92. Šajā sakarā tomēr ir jāatzīmē, ka vispārīgais valstu tiesu pienākums aizsargāt individuālās tiesības saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu ir piemērojams arī laikā, kamēr Iestāde sagatavo prasīto atzinumu. Tas ir tādēļ, ka valsts tiesas pienākums aizsargāt individuālās tiesības saskaņā ar Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola I daļas 1. panta 3. punktu, kā minēts iepriekš 59. punktā, ir piemērojams neatkarīgi no tā, vai Iestādes paziņojums joprojām tiek gaidīts ⁽¹²⁷⁾.
93. Kā jau iepriekš minēts šīs nodaļas 77. punktā, Iestāde neuzklausīs puses, pirms tā nav sniegusi valsts tiesai savu atzinumu. Iestādes atzinuma izklāstīšana valsts tiesas procesā ir pakļauta attiecīgajām valsts procesuālo tiesību normām, kurām ir jāievēro vispārīgie EEZ tiesību principi.

2.3. Praktiski jautājumi

94. Valstu tiesas visus atbalsta pieprasījumus saskaņā ar šīs nodaļas 2.1. un 2.2. iedaļu, kā arī jebkurus citus rakstiskus vai mutiskus jautājumus par valsts atbalsta politiku, kuri varētu rasties to ikdienas darbā, var adresēt Iestādei:

*EFTA Surveillance Authority
Rue Belliard 35
B-1040 Brussels
Belgium*

Tālrunis: +32 22861811
Fakss: +32 22861800
E-pasts: registry@eftasurv.int

95. Pārskatu par sadarbību ar valstu tiesām saskaņā ar šo nodaļu Iestāde publicēs savā ikgadējā ziņojumā. Savus atzinumus un novērojumus Iestāde var publicēt arī savā tīmekļa vietnē.

3. NOBEIGUMA NOTEIKUMI

96. Šī nodaļa ir izdota, lai sniegtu palīdzību valstu tiesām saistībā ar valsts atbalsta noteikumu piemērošanu. Šis paziņojums valstu tiesām nav saistošs un neietekmē to neatkarību. Šī nodaļa arī neietekmē EBTA valstu un fizisku vai juridisku personu tiesības un pienākumus saskaņā ar EEZ tiesībām.
97. Šī nodaļa aizstāj Iestādes pašreizējo Valsts atbalsta pamatnostādņu nodaļu par sadarbību starp valstu tiesām un EBTA Uzraudzības iestādi valsts atbalsta jomā.
98. Iestāde plāno šo nodaļu pārskatīt piecus gadus pēc tās pieņemšanas.

⁽¹²⁶⁾ Skatīt iepriekš 80. punktu.

⁽¹²⁷⁾ Tas var ietvert pagaidu pasākumus, kā iepriekš izklāstīts 1.2.6. iedaļā.

Abonementa cenas 2011. gadā (bez PVN, ieskaitot sūtīšanas izdevumus)

ES Oficiālais Vēstnesis, L un C sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālajās ES valodās	EUR 1 100 gadā
ES Oficiālais Vēstnesis, L un C sērija, papīra formātā + DVD, ikgadējs	22 oficiālajās ES valodās	EUR 1 200 gadā
ES Oficiālais Vēstnesis, L sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālajās ES valodās	EUR 770 gadā
ES Oficiālais Vēstnesis, L un C sērija, DVD, ikmēneša (apkopojošs)	22 oficiālajās ES valodās	EUR 400 gadā
ES Oficiālā Vēstneša pielikums (S sērija) – Publiskā iepirkuma līgumu konkursi, DVD, viens izdevums nedēļā	daudzvalodu: 23 oficiālajās ES valodās	EUR 300 gadā
ES Oficiālais Vēstnesis, C sērija – Konkursi	valodā(-ās) saskaņā ar konkursu(-iem)	EUR 50 gadā

Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša, kas iznāk oficiālajās Eiropas Savienības valodās, abonements ir pieejams 22 valodās. Tajā ir L sērija ("Tiesību akti") un C sērija ("Paziņojumi un informācija").

Katrai valodas versijai nepieciešams atsevišķs abonements.

Saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 920/2005, kas publicēta 2005. gada 18. jūnijā *Oficiālajā Vēstnesī* L 156, Eiropas Savienības iestādes uz zināmu laiku nesaista pienākums visus tiesību aktus sagatavot īru valodā un tos publicēt šajā valodā. Tādēļ *Oficiālā Vēstneša* izdevumus īru valodā var iegādāties atsevišķi.

Oficiālā Vēstneša pielikumu (S sērija – "Publiskā iepirkuma līgumu konkursi") var abonēt 23 oficiālo valodu versijās vienā daudzvalodu DVD formātā.

Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša abonentiem ir tiesības saņemt dažādus *Oficiālā Vēstneša* pielikumus bez papildu samaksas. Abonentus informē par pielikumiem ar *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* iekļautiem paziņojumiem lasītājiem.

Pārdošana un abonementi

Dažādus maksas periodiskos izdevumus, tādus kā *Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis*, var abonēt pie mūsu komerciālajiem izplatītājiem. To saraksts ir pieejams šādā tīmekļa vietnē:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_lv.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) piedāvā tiešu bezmaksas piekļuvi Eiropas Savienības tiesību aktiem. Šajā vietnē iespējams iepazīties ar *Eiropas Savienības Oficiālo Vēstnesi*, un tajā ir iekļauti arī līgumi, tiesību akti, tiesu prakse un sagatavošanā esošie tiesību akti.

Lai uzzinātu vairāk par Eiropas Savienību, skatīt: <http://europa.eu>

